

MORAVSKÁ GALERIE

Výroční zpráva
Moravská galerie v Brně
2016

Obsah

ÚVOD	3
KONTAKTNÍ ÚDAJE A PERSONÁLNÍ ZASTOUPENÍ	5
Kontaktní údaje	5
Personální zastoupení.....	5
Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost MG.....	7
VÝSTAVNÍ PROSTORY MG	7
SBÍRKOVÝ FOND	9
Přírůstky do sbírkového fondu MG	10
Činnost odborných útvarů MG	11
Restaurování	13
VÝSTAVNÍ ČINNOST	15
Stálé expozice	15
Krátkodobé výstavy	19
Prezentace a spolupráce MG s institucemi v ČR a v zahraničí.....	33
Tuzemská spolupráce	33
Externí odborná spolupráce pracovníků MG v ČR.....	33
NÁVŠTĚVNOST EXPOZIC A VÝSTAV MG	36
AKTIVITY ODDĚLENÍ PRO PRÁCI S VEŘEJNOSTÍ.....	37
Školy	37
Veřejnost	38
Brněnská muzejní noc	38
Doprovodné programy	39
SLUŽBY VEŘEJNOSTI	41
Propagace výstav a doprovodných akcí.....	41
Obchodní činnost	43
Partneři	44
Knihovna MG	44
Archiv MG	47
Agenda povolování vývozů předmětů kulturní hodnoty do zahraničí.....	47
Dobrovolnický program.....	48
Společnost přátel MG (SPMG).....	48
MG jako poskytovatel veřejných standardizovaných služeb.....	49
VĚDECKOVÝZKUMNÁ ČINNOST	50
Institucionální podpora na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace (DKRVO).....	50
Grantová agentura České republiky (GAČR).....	53
Program aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI)	54
PUBLIKAČNÍ ČINNOST	55
Bulletin Moravské galerie v Brně	55
Katalogy výstav a publikace vydané nebo spoluvydané MG v roce 2016	56
PŘEHLED PUBLIKAČNÍ ČINNOSTI ODBORNÝCH PRACOVNÍKŮ MG.....	59
EKONOMICKÉ VYHODNOCENÍ ROKU 2016 (v tis. Kč).....	62

ÚVOD

Moravská galerie v Brně připravila v roce 2016 řadu výstav a doprovodných programů ve všech budovách, které spravuje nebo jejichž provoz po programové stránce zajišťuje: v Pražákově paláci, Místodržitelském paláci, Jurkovičově vile, Rodném domě Josefa Hoffmana v Brtnici i v Uměleckoprůmyslovém muzeu. Právě to se stalo centrem projektu Rok designu, který zaštitil výstavy designéra Maxima Velčovského, 27. mezinárodního bienále grafického designu Brno 2016, designérského studia Olgoj Chorchoj, prezentaci oděvních konceptů Milana Knížáka, Liběny Rochové a Michala Švarce a intervence současných designérů Terezy Rosalie Kladošové, Heleny Lukášové a Milana Pekaře do stálé expozice užitého umění. Součástí projektu Rok designu bylo i zpřístupnění terasy za Uměleckoprůmyslovým muzeem s objektem navrženým a realizovaným Architektonickou hutí Martina Rajniše, jemuž ve stejném roce připravila Moravská galerie i výstavu v Jurkovičově vile, a otevření Designshopu reflektujícího aktuální výstavy ve vstupních prostorách muzea. Díky spolupráci se současnými designéry došlo i k rozšíření fondu sbírky užitého umění o jejich díla.

Tyto kroky předcházely dalším výstavám, prezentujícím design v Uměleckoprůmyslovém muzeu, a připravovanému projektu transformace muzea na Muzeum designu, na nějž v roce 2016 získala Moravská galerie dotaci z fondů Integrovaného regionálního operačního programu.

Opomenout nelze ani další výstavní projekty v ostatních budovách Moravské galerie. Byly to především výstavy současných umělců Jána Mančušky, Patricie Fexové, Ondřeje Příbyla, Adély Svobodové a Martina Horáka v Pražákově paláci, kde byla také představena sbírka děl laureátů Ceny Jindřicha Chalupického. Finalisté této ceny David Böhm a Jiří Franta připravili pro galerii ojedinělý projekt Za obrazy, v rámci kterého tito umělci prostřednictvím kreseb interpretovali díla z expozice moderního umění. Možnost pokochat se starým uměním nabídla návštěvníkům výstava Aristokracie vkusu. Moravská galerie také v roce 2016 pokračovala v dlouhodobé spolupráci s organizátory cen určených studentům, jako jsou Národní cena za studentský design, Cena profesora Jindřicha Halabaly či Máš umělecké střevo?.

Návštěvníci Moravské galerie měli i v uplynulém roce možnost zhlédnout zdarma stálé expozice v Uměleckoprůmyslovém muzeu, Pražákově i Místodržitelském paláci. Jejich návštěvnost byla v roce 2016 více než čtyřikrát vyšší než v letech před zavedením dobrovolného vstupného v prosinci roku 2013, což potvrzuje, že se jednalo o správný krok pozitivně reflektovaný návštěvníky. Tvrzení, že Moravská galerie je institucí, jejíž obraz se v očích veřejnosti proměňuje v přátelskou galerii, kde lidé rádi tráví svůj volný čas, podporuje i návštěvnost a atmosféra vernisáží výstav a doprovodných programů realizovaných v budovách galerie i na nádvořích.

V případě doprovodných programů se galerie ještě více než v uplynulých letech soustředila na práci se školními skupinami a s dětskými návštěvníky. Se stále větším úspěchem se setkávají dětské vernisáže – jedinečný koncept Moravské galerie, díky

němuž se daří prezentovat galerii jako místo přístupné pro děti od nejtětlejšího věku. Především dětem, ale nejen jim, je určena kniha Jak se dělá galerie, připravená kurátory Moravské galerie a ilustrovaná Davidem Böhmem, kterou Moravská galerie vydala v září 2016. Tato kniha, které se doposud prodalo na pět tisíc výtisků, představuje historii moderních institucí a poodkrývá zákulisí galerie a přípravy výstav.

K úspěchu Moravské galerie přispěl i nový vizuální styl, díky němuž se instituce stává viditelnější ve veřejném prostoru. Proposal se jak do propagačních materiálů jednotlivých výstav, orientačního systému i do nových tiskovin galerie, jejichž vlajkovou loď tvoří nový pololetní magazín.

Moravská galerie v uplynulém roce ukázala, že je muzeem umění, které dokáže připravovat kvalitní výstavní program reflektovaný odborníky i širokou veřejností a zároveň měnit zažitě stereotypy o fungování muzejních institucí a stávat se tak místem vhodným ke studiu i trávení volného času.

Silvie Šeborová
náměstkyně pro vnější komunikaci

KONTAKTNÍ ÚDAJE A PERSONÁLNÍ ZASTOUPENÍ

Kontaktní údaje

Adresa: Moravská galerie v Brně, Husova 18, 662 26 Brno

Telefon: +420 532 169 111

E-mail: info@moravska-galerie.cz

www.moravska-galerie.cz

Personální zastoupení

V roce 2016 měla MG celkem 172 stálých zaměstnanců (149 přepočtených pracovních úvazků).

Organizační struktura MG s uvedením vedoucích pracovníků a kurátorů sbírek:

Ředitel MG

Mgr. Jan Press

Tajemník MG

do obsazení pozice Mgr. Jan Press,
v zastoupení Mgr. Pavla Obrovská

Pracoviště přímo řízená ředitelem MG

Archiv MG

Mgr. Tomáš Zapletal (do 31. 1.)

Mgr. Svatava Hájková (od 15. 2.)

Investiční technik

Ing. Milan Kříž (od 1. 2.)

Pracovník interního auditu

Ludmila Kačerovská Kamešová (do 30. 4.)

Ing. Denisa Makki (od 25. 4.)

Oddělení ostrahy a bezpečnosti sbírek

Mgr. Michal Kučera

CENS, Rodný dům Josefa Hoffmanna,

Mgr. Rostislav Koryčánek

Jurkovičova vila

Náměstek Odboru ředitele

do obsazení pozice Mgr. Jan Press,
v zastoupení Mgr. Pavla Obrovská

Sekretariát ředitele MG

do obsazení pozice tajemníka Mgr. Jan Press,
v zastoupení Mgr. Pavla Obrovská

Knihovna

PhDr. Judita Matějová

Sbírka bibliofilů a knižní vazby

PhDr. Hana Karkanová (do 31. 12.)

Sbírka starých tisků

PhDr. Judita Matějová

<i>Náměstkyně pro vnější komunikaci</i>	Mgr. Silvie Šeborová (od 1. 1.)
Oddělení pro práci s veřejností	Mgr. Eva Strouhalová (do 30. 6.) Mgr. Silvie Šeborová (od 1. 7.)
Oddělení marketingu a komunikace	MgA. Žaneta Drgová (od 1. 1.)
<i>Náměstek pro odbornou činnost</i>	Mgr. Ondřej Chrobák
<i>Odbor správy sbírek</i>	Mgr. Pavla Obrovská
Registr sbírek	Mgr. Pavla Obrovská
Restaurátorské oddělení	ak. mal. Igor Fogaš
Management sbírek	Mgr. Miroslav Divina
<i>Odbor volného umění</i>	Mgr. Ondřej Chrobák
Sbírka moderního a současného malířství a sochařství, Sbírka uměleckých děl pro nevidomé a slabozraké	Mgr. Ondřej Chrobák
Sbírka malířství a sochařství starého umění a 19. století	Mgr. Petr Tomášek
Sbírka kresby a grafiky starého umění a 19. století	Mgr. Ing. Zdeněk Kazlepka, Ph.D.
Sbírka kresby a grafiky moderního a současného umění	Mgr. Petr Ingerle
<i>Odbor UMPRUM</i>	Mgr. Rostislav Koryčánek (do 30. 4.) Mgr. Ondřej Chrobák (od 1. 5.)
Sbírka textilu a módy	Mgr. Andrea Březinová
Sbírka nábytku, keramiky, porcelánu a hraček	Mgr. Andrea Husseiniová (do 30. 6.) neobsazeno (od 1. 7.)
Sbírka kovů, skla, sbírky starověku a mimoevropských kultur	PhDr. Alena Krkošková
Sbírka fotografie a nových médií	Mgr. Jiří Pátek
Sbírka grafického designu	PhDr. Marta Sylvestrová
<i>Náměstkyně pro ekonomiku a provoz</i>	Ing. Marie Kočařová
Oddělení produkce výstav a publikací	PhDr. Miroslava Pluháčková
Oddělení stavby výstav	Petr Kolaja
Provozně technické oddělení	Ing. Zbyněk Kroča
Ekonomické oddělení	Ing. Marie Kočařová

Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost MG

Poradní orgán ředitele MG, sestavený z teoretiků výtvarného umění, jehož úkolem je vyjadřovat se ke strategii sbírkotvorné činnosti galerie a jejím změnám, k nabývání děl do sbírky MG a k dalším otázkám týkajícím se správy a uchování sbírky MG. Poradní sbor se skládá ze dvou sekcí:

Volné umění a fotografie

Mgr. Ondřej Jakubec, Ph.D. (Seminář dějin umění Masarykovy univerzity v Brně)

PhDr. Tomáš Rybička (Galerie moderního umění v Hradci Králové)

doc. PhDr. Jana Ševčíková (historička umění)

PhDr. Mahulena Nešlehová (Ústav dějin umění Akademie věd České republiky)

PhDr. Hana Rousová (historička umění)

PhDr. Olga Kotková (Národní galerie v Praze)

Mgr. Tomáš Pospěch (Slezská univerzita v Opavě, Filozoficko-přírodovědecká fakulta)

Mgr. ak. arch. Edith Jeřábková (Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze)

Mgr. Katarína Chmelinová, PhD. (Slovenská národní galéria)

Užití umění a grafický design

PhDr. Jan Mohr (Severočeské muzeum v Liberci)

PhDr. Duňa Panenková (historička umění)

PhDr. Helena Brožková (Uměleckoprůmyslové museum v Praze)

PhDr. Jana Pauly (Národní technické muzeum v Praze)

doc. Lada Hubatová-Vacková, Ph.D. (Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze)

Mgr. Miroslav Vlk, Ph.D. (historik umění)

Mgr. Ondřej Jakubec, Ph.D. (Seminář dějin umění Masarykovy univerzity v Brně)

PhDr. Jan Mergl (Západočeské muzeum v Plzni)

VÝSTAVNÍ PROSTORY MG

Výstavní sály MG se nacházejí v několika budovách, z nichž každá svými expozicemi i výstavním programem sleduje určitou oblast výtvarného umění. Místodržitelský palác (Moravské nám. 1a) je věnován dílům českého i světového výtvarného umění od gotiky až po 19. století, Pražákův palác (Husova 18) je určen moderním a současným směrům volné tvorby a budova Uměleckoprůmyslového muzea (Husova 14) slouží prezentaci užitého umění a umělecké fotografie. V každé z těchto budov je instalována stálá expozice a pravidelně se zde obměňují krátkodobé výstavy. Galerie přitom využívá nejen vlastních výstavních sálů, které jsou místem konání stěžejních výstavních projektů, nýbrž i přilehlých prostor, vhodných k uvádění rozsahem menších výstav.

Pražákův palác prošel v roce 2015 rozsáhlou stavební úpravou vynucenou nutnými protipožárními úpravami, jež se staly impulzem pro celkovou transformaci budovy na

moderní výstavní prostor, do které bylo zahrnuto znovuotevření stálé expozice moderního umění ve druhém patře, nová stálá expozice nového umění v prvním patře, částečné zpřístupnění depozitáře soch, otevření výstavního prostoru Atria a sochařský park na nádvoří.

V Místodržitelském paláci využíváme prostory v přízemí ke krátkodobým významným projektům zaměřeným na prezentaci starého umění, prostory v 1. patře k prezentaci umění v rámci stálé expozice, kde byly nevyhovující dveře nahrazeny vhodnější skleněnou příčkou. Italský sál, část expozice s pozdně středověkými a barokními díly italské provenience, byl v březnu 2016 z důvodu rekonstrukce deinstalován, nejvýznamnější díla ze sbírky však byla včleněna do stávající expozice. Od ukončení rekonstrukce využívá instituce tento sál ke krátkodobým přehlídkám a intervencím. K obdobným účelům slouží také tzv. sál č. 6 a Barokní sál. Tyto prostory používá galerie primárně k prezentacím studentských prací.

V Uměleckoprůmyslovém muzeu se výstavy, které profilují výstavní sezonu, odehrávají v přízemních třech sálech včetně atriového prostoru, který prochází přes všechna patra muzea. Prostory umožňují bohaté uplatnění architektury výstav a proměnu jejich atmosféry. Jsou vybaveny klima-technikou umožňující kontrolu prostředí. Profilující výstavy mají možnost se rozšířit o výstavní prostor v prvním patře s názvem Respirium, jenž je určen také pro samostatné výstavy, které se orientují na témata spojená se současným designem a architekturou. Speciální výstavní síň Camera, odpovídající normám pro prezentaci vysoce citlivých sbírkových předmětů, se nachází v prvním patře Uměleckoprůmyslového muzea a prezentuje se zde umělecká fotografie a nová média. Ve druhém patře se nachází prostory určené pro stálou expozici, která v současné době prezentuje to nejzajímavější z uměleckoprůmyslových sbírek. Od jara 2016 začala Moravská galerie aktivně využívat prostory terasy, kromě jiného i pro výstavní účely. V současné době se zde nachází dlouhodobá instalace Sloní břich ateliéru MRAK, který vede Martin Rajniš.

Vedle reprezentativních budov v centru Brna má MG ve své správě vlastní vilu Dušana Jurkoviče v Brně-Žabovřeskách (Jana Nečase 2), která prošla v letech 2008–2010 celkovou rekonstrukcí a od dubna 2011 slouží veřejnosti jako další výstavní prostor MG se stálou expozicí, sezónními výstavami a doprovodným programem.

Dalším historickým objektem ve správě MG je Rodný dům Josefa Hoffmanna v Brtnici (budova zůstává majetkem města Brtnice a MG je zde v nájmu), kde MG zajišťuje provoz a program krátkodobých tematických výstav ve spolupráci s MAK – Rakouským muzeem užitého a současného umění ve Vídni.

Část svých sbírek zpřístupňuje MG nadále ve stálé expozici *Od gotiky po empír* na zámku v Mikulově.

SBÍRKOVÝ FOND

Rozsah sbírkového fondu

Rozsah sbírkového fondu k 31. 12. 2016 (zapsán v CES)	155 569 inv. č.
Přírůstky sbírkového fondu	422 přír. č.
z toho nákupem získáno	29 přír. č.
Hodnota zakoupených uměleckých předmětů	150 000 Kč
Inventarizace sbírek	12 921 inv. č.
Do počítačové databáze Demus nově zaneseno v roce 2016	7 547 karet
Celkově evidováno v počítačové databázi Demus	226 635 karet
z toho karet pomocného materiálu	28 639 karet

Badatelské využití a zápůjčky sbírek

Počet badatelských návštěv	127
Počet badatelských dotazů	148
Počet zápůjček ze sbírkového fondu	76
z toho v rámci ČR	64
z toho do zahraničí	12
Počet zapůjčených sbírkových předmětů	700 inv. č.
z toho v rámci ČR	630 inv. č.
z toho do zahraničí	70 inv. č.

Přírůstky do sbírkového fondu MG

DARY

7 plakátů, dar Mehdi Saedi, Philadelphia, USA
Miska Lastura, D. Piršč, dar Andrea Demek, Brno
Les Batisseurs des ruines, kresba E. Hirschové, dar Michelle Chabrun, Francie
O. Nejedlý, Vodopád, olej, dar Jana Strnadová, Brno
8 černobílých fotografií, dar Hansgert Lambers, Berlín, Německo
12 fotografií A. Paula, dar Ivan Prokop, Polná
dřevěné soustružené figurky, dar Radan Pantůček, Brno
soubor děl D. Chatrného, dar Dana Chatrná, Brno
Home Cross, dar Maxim Velčovský
3 ks oděvů M. Švarce, dar Martin Reiner, Brno
2 ks oděvů M. Švarce, dar Roman Šenkýř, Brno
2 ks oděvů M. Švarce, alba a negativy, dar Eva Švarcová, Nové Hrady
2 ks oděvů M. Švarce, dar Roman Tříška, Brno
2 ks oděvů M. Švarce, dar Marcela Landová, Brno
2 ks oděvů M. Švarce, dar Bohdan Janák, Kuřim
album vzorků krajek, dar Eva Hübnerová, Brno
2 ks oděvů M. Švarce, negativy, dar Kateřina Janáková, Brno
obrazy a kresby Jánuše Kubíčka, 277 ks, dar Adam Kubíček
74 č.-b. fotografií Z. Novotného, dar Milada Novotná, Blansko
soubor negativů M. Spurného, dar Aukční dům Zezula, Brno
3 č.-b. fotografie M. Valuškové, dar Milena Valušková, Olomouc
fotografie různých autorů, dar Antonín Dufek, Brno
7 ks šatů, dar Denisa Nová, Praha
19 ks č.-b. fotografií, dar František Dostál, Praha
2 kresby D. Böhma a J. Franty, dar NEZYS s.r.o. Praha
2 díla L. Ochrymčuka, dar Květoslava Smutná, Brno
2 tapiserie artprotis, dar A. Wagnerová, K. H. Köhler, Saarbrücken, Německo
večerní společenský plášť, dar Petra Jízdná, Rozdrojovice
10 č.-b. fotografií J. Mlčocha, dar Jan Mlčoch, Praha
3 č.-b. fotografie P. Štembery, dar Petr Štembera, Praha
2 mísy a pendant Frozen, dar LASVIT s.r.o., Praha

KOUPĚ

13 fotografií z výstavy Civilisovaná žena 1929–30, koupě, Zbyněk Groh, Praha
39 autorských plakátů, koupě, Milan Grygar, Praha
5 č.-b. fotografií Jiřího Horáka, koupě, Jiří Horák, Hodonín
3 kusy šperků, koupě, Helena Lukášová, Brno
boty z kolekce A/W, koupě, Denisa Nová, Praha
šaty z kolekce Míau, koupě, Teresa Rosalie Kladošová, Valašské Meziříčí

soubor módních fotografií, koupě, Petra Skoupilová, Praha
2 kusy oděvů zn. alešbáry, koupě, Petr Kučera, Brno

Činnost odborných útvarů MG

ODBOR VOLNÉHO UMĚNÍ

Kurátorský tým odboru volného umění pracoval v průběhu roku 2016 paralelně na několika výstavních, výzkumných, publikačních, sbírkotvorných a popularizačních projektech v souladu se střednědobou koncepcí instituce.

Tým autorsky, či kurátorsky připravil, případně odborně spolupracoval na velkých výstavních projektech Moravské galerie Ján Mančuška: Čas Příběh Prostor, Aristokracie vkusu, Neváhej a ber. Dále připravil pro prostor Atria autorské výstavy Patricie Fexové, Adély Svobodové a Martina Horáka v cyklu Výměna rolí.

V návaznosti na koncept dlouhodobé expozice ART IS HERE koncipoval a editorsky připravil 73. bulletin Moravské galerie s podtitulem Archivy umělců a umělecké archivy. Výstavu Aristokracie vkusu doprovázel obsáhlý vědecký katalog. V rámci nově založené ediční řady sbírkových katalogů byl publikován díl věnovaný italské renesanční a barokní kresbě.

V rámci strategických projektů koncipoval projekt nové dlouhodobé expozice Starého umění, který byl součástí připravovaného projektu IROP, dlouhodobý výstavní projekt Brno – Vídeň kolem roku 1900 pro podaný projekt INTERREG a připravoval projekt věnovaný historii Obrazárny bývalého Františkova muzea pro budoucí podání ve vhodném grantovém programu.

ODBOR UMPRUM

Odborná činnost jednotlivých sbírek pokračovala v řešení institucionálního výzkumného záměru *Komunismus. Instituce, umění, architektura a design (1948–1989)*, který v roce 2017 vyústí ve výstavním projektu *Paneland. Největší československý experiment*. S jeho přípravou a realizací souvisí také převzetí souboru *Husákovo 3+1* od Uměleckoprůmyslové školy v Praze. Tento soubor je dále obohacován na základě sběru vhodného materiálu pomocí komunikace s návštěvnickou veřejností MG a spolupráce s dalšími organizacemi (statutární město Brno, projekt Reuse apod.).

Součástí tohoto institucionálního výzkumného záměru byla také výstava *Na hraně – Oděvní koncepty Milana Knížáka, Liběny Rochové a Michala Švarce v 80. letech*, která ukazovala módní tvorbu jako umělecké médium, jež s sebou neslo velmi jasnou politickou výpověď nasměřovanou proti komunistickému režimu. Prezentované myšlení o módní tvorbě rezignovalo na jakoukoliv vazbu s tehdejší pojetím módy a módního průmyslu.

Aktivity v Uměleckoprůmyslovém muzeu byly v roce 2016 zaštitěny Rokem designu, kterým Moravská galerie deklarovala svůj zájem systematictěji se věnovat současnému dění na poli designu a životního stylu. Úvodním projektem byla výstava *Vše za 39*, která poprvé komplexně představila tvorbu jednoho z nejvýraznějších českých designérů střední generace Maxima Velčovského.

Velké organizační a odborné úsilí si vyžádalo 27. *mezinárodní bienále grafického designu Brno 2016*. Vedle diváckého a odborného ohlasu doma i v zahraničí vygeneroval tento ročník debatu o dalším směřování této důležité události na poli grafického designu, jejíž dopady by měly být patrné už v nadcházejícím ročníku přehlídky.

Vyvrcholením komponovaného Roku designu, v rámci kterého chtěla MG komunikovat na veřejnost záměr přiblížit činnost Uměleckoprůmyslového muzea k současnému designu a stát se důvěryhodným moderátorem komunikace mezi tvůrci, producenty a návštěvnickou veřejností, byla výstava *OCH! Olgoj Chorchoj – Logika emoce*, která byla prvním souborným představením práce nejvýznamnějšího a nejvlivnějšího tuzemského designérského studia v posledních 25 letech.

Ve spolupráci se studiem Martina Rajniše, FA VUT v Brně a MENDELU v Brně proběhl studentský workshop, jehož výsledkem byla realizace objektu *Sloní břich* na terase za budovou UMPRUM. Realizace tohoto objektu byla také iniciační akcí směřující ke změně užívání tohoto prostoru a jeho otevření veřejnosti.

CENS (CENTRUM NOVÝCH STRATEGIÍ MUZEJNÍ PREZENTACE)

Ve spolupráci s vedením působí přímo na řízení Moravské galerie v Brně, čímž dává pozitivní a metodický vzor ostatním institucím tohoto typu a účinně tak kultivuje muzejní prostředí celé České republiky.

CENS se podílelo na koncepční a redaktorské přípravě Bulletinu Moravské galerie v Brně, který prošel v roce 2015 vizuální a obsahovou proměnou. Touto proměnou se částečně mění vyznění Bulletinu, který by měl vedle zhodnocování odborných aktivit MG přinášet také metodickou pomoc pro další instituce.

Od roku 2014 připravovali pracovníci CENS k vydání výpravně ilustrovanou knihu *Jak se dělá galerie*, která se pokouší představit dětským čtenářům historii vzniku muzeí a galerií a jejich fungování. V září 2016 se podařilo knihu úspěšně vydat. Jejími autory jsou Ondřej Chrobák, Rostislav Koryčánek a Martin Vaněk, ilustrátorem David Böhm. Kniha se snaží (2x za sebou pokouší) nabourat zažitě stereotypní představy o fungování muzea umění a vytváří návod, jak k takové instituci přistupovat. Výtvarná kvalita navíc umožňuje použít knihu jako vhodné médium pro komunikaci se širšími vrstvami potenciálních návštěvníků muzeí a galerií.

V roce 2016 se práce CENS soustředila na vytvoření konceptu stavební a provozní úpravy Místodržitelského paláce a proměny stálé expozice starého umění, která je v tomto paláci umístěna. Aktivně se CENS podílel též na přípravě žádosti pro dotační program IROP, která by mohla napomoci proměně Uměleckoprůmyslového muzea.

Zlom nastal též v případě přípravy projektu Artotéky, který byl významně finančně podpořen Českou spořitelnou, která chce být partnerem tohoto projektu i v dalších letech. Artotéka se zaměřuje na kultivaci a zvyšování povědomí o tom, co může současné výtvarné umění přinášet člověku, jenž má vůli se výtvarným uměním zabývat a chce se jím i obklopovat. Artotéka je neziskový projekt, jehož základem je soubor uměleckých předmětů, které CENS získal díky spolupráci s podobnými projekty v zahraničí a nákupem uměleckých děl. Nákupy se soustřeďují na umělce, kteří působí na českém území, tak, aby rozšiřování souboru děl zařazených do projektu Artotéky bylo zároveň podporou těmto umělcům. S touto kolekcí uměleckých děl bude mít CENS podle smluvně daných podmínek možnost zacházet a vyvíjet s nimi aktivity vůči veřejnosti. Smyslem je nabídnout zájemcům možnost zapůjčit si výtvarné dílo do soukromí svého bytu nebo jím zkulturnit pracovní prostředí své firmy či instituce.

V roce 2016 se podařilo završit dlouhodobou spolupráci s Alšovou jihočeskou galerií v Hluboké nad Vltavou realizací nové podoby její stálé expozice. AJG je instituce s výraznou tradicí a s širokým společenským dopadem. Kromě sbírky středověkého umění vlastní i bohatou kolekci českého moderního umění, jejíž těžiště spočívá v české klasické meziválečné moderně a informelu.

Princip nově otevřené stálé expozice v hlavním sídle AJG s názvem „Dialogy“ spočívá v propojení jednotlivých segmentů sbírky tak, aby byla smysluplně a účinně vystavena ta nejkvalitnější a nejsilnější díla středověkého i moderního umění ve vzájemných vazbách a souvislostech. Výhodou tohoto řešení je zapojení uměleckých děl, která jsou jinak ukryta v depozitářích, i když mají velký potenciál stát se jednoznačným lákadlem pro návštěvníky galerie.

Restaurování

Restaurovatelské oddělení zajistilo v roce 2016 ošetření desítek předmětů ze sbírkových fondů instituce i zapůjčených exponátů výstav. Zcela zásadní byla úspěšná realizace komplexního restaurování i adjustace poškozené velkoformátové malby (Johann Victor Krämer, *Tanec nymf*, inv. č. A 329, olej, plátno, 220 × 395 cm). Vyžádala si zapojení celého týmu restaurovatelského oddělení včetně pomoci praktikantů, zaškolených dobrovolníků a správců depozitáře. Obraz byl prezentován na výstavě *Wer hat Angst vor der Fotografie? Der Umgang mit dem neuen Medium zwischen Makart und Klimt*, konané v termínu 17. 6. – 13. 10 2016 ve vídeňském muzeu Belvedere.

Významnou byla rovněž restaurátorská podpora záchrany a prezentace nově objeveného vzácného obrazu ze sbírek Muzea Vysočiny Třebíč. Jedná se o portrét druhorozeného syna Huga III. Karla Františka, starohraběte, později knížete ze Salm-Reifferscheidtu a Alžběty, rozené princezny z Liechtensteinu. Autorem díla je významný švýcarský symbolista Arnold Böcklin. Obraz byl stěžejním exponátem výstavy Aristokracie vkusu, pořádané Moravskou galerií v Brně. I pro tuto výstavu ošetřili restaurátoři MG desítky exponátů různých materiálů a technik.

Proběhla restaurátorská příprava dalších exponátů několika prezentačních projektů i zápůjček na výstavy spolupracujících tuzemských i zahraničních institucí. Rovněž v roce 2016 se vedoucí restaurátor RO MG podílel na řešení projektu NAKI *Metodika uchování předmětů kulturní povahy*. Výsledky výzkumu prezentoval 7. října 2016 v Brně na mezinárodní konferenci *Jdeme stejnou cestou? Restaurování nábytku v Německu a Česku* přednáškou *Principy komplexní péče o umělecké předměty ze dřeva*.

Restaurátorské realizace byly financovány nejen z rozpočtu Moravské galerie v Brně, ale také z finančních prostředků získaných od zapůjčitelů děl a sponzorů. Na externí restaurování pro rok 2016 byla poskytnuta dotace ISO MK ČR ve výši 368 400 Kč. Tato byla uplatněna při záchraně skříňového oltáře s Madonou, sv. Janem Křtitelem a sv. Janem Evangelistou ze Životic u Nového Jičína (Moravská galerie v Brně, inv. č. E 692).

RESTAURÁTORSKÁ ČINNOST

Restaurování – interní	47
– externí	3
Konzervace – interní	372
– externí	52
Adjustace	77
Restaurátorský průzkum	38
Kontrola stavu sbírkových předmětů	925
Konzultace	102
Badatelské návštěvy	5

VÝSTAVNÍ ČINNOST

Stálé expozice

PRAŽÁKŮV PALÁC

ART IS HERE

Lokace: Pražákův palác

Koncepce, příprava a realizace: Mgr. Ondřej Chrobák, Mgr. Jana Písaříková, Ph.D.,
Mgr. Petr Ingerle

Zpřístupnění expozice: 1. 12. 2015

Otevřeno: celoročně, vstup zdarma

ART IS HERE: Nové umění

Zásadní událostí v rámci veřejné prezentace sbírkového fondu Moravské galerie se stalo v roce 2015 vytvoření a zpřístupnění expozice Nové umění, která je situována v prostorách prvního patra Pražákova paláce. Realizací této expozice byl odstraněn dlouhodobý dluh vůči veřejnosti. Impulzem pro vznik expozice se stala především nová akvizice uměleckého archivu a sbírky Jiřího Valocha, která zásadním způsobem rozšířila, doplnila a profilovala sbírkový segment umění po roce 1945. Expozice ve dvanácti sálech představuje klíčová témata a osobní umělecké pozice, které definovaly novou citlivost pro umění tohoto období. Jedním z důležitých východisek expozice se stalo zaměření na lokální předpoklady a realizace. Expozice ukazuje brněnskou uměleckou scénu jako jedno z důležitých ohnisek, které se aktivně podílelo na etablování konceptuálního umění v globálním měřítku. Monografické a tematické koncipování výstavních buněk/sálů a jejich řazení v nechronologickém pořadí umožňuje do budoucna pravidelné obměny jednotlivých částí, aniž by se zásadním způsobem narušilo ideové rámování expozice. Spolu s expozicí Moderní umění tvoří tato expozice kontrastní, ale přitom kompaktní celek.

70 x Jiří Valoch

Pražákův palác, stálá expozice ART IS HERE: Nové umění
8. 9. – 9. 10. 2016

Intervence do stálé expozice ART IS HERE u příležitosti životního jubilea Jiřího Valocha (70 let). V rámci této intervence byl prezentován výběr z děl Jiřího Valocha v oblasti vizuální poezie a konceptuálně orientované tvorby.

Počet návštěvníků v roce 2016: 1 148

ART IS HERE: Moderní umění

V rámci široce koncipovaného projektu revitalizace Pražákova paláce došlo v roce 2015 též k reinstalaci dlouhodobé expozice moderního umění, která zůstala dislokována v druhém patře budovy. Základem expozice je nadále „zlatý fond“ moderního a avantgardního umění v přehledném chronologickém řazení s důrazem na prezentaci klíčových postav a uměleckých realizací. Vedle výstavního a světelného designu, kdy dosavadní kabinetní barevnost nahradila bílá modernistická neutrálnost, spočívaly hlavní změny v nových způsobech a rozsahu prezentace sochařské sbírky a prací na papíře. Sochařství daného období je primárně vyhrazen monumentální vstupní sál expozice. Způsob jeho prezentace se bude cyklicky obměňovat v autorské koncepci vybrané výrazné umělecké osobnosti. Jako první byl vybrán designér Maxim Velčovský. Do prezentace sochařství je třeba zahrnout rovněž nově pohledově zpřístupněný depozitář v prvním podzemním podlaží a sochařský park na nádvoří Pražákova paláce. Pracím na papíře je nově věnován jeden z dvanácti sálů expozice, v němž budou v pravidelných obměnách prezentovány výstavní celky ze sbírek Moravské galerie.

David Böhm, Jiří Franta: Za obrazy

Pražákův palác, expozice moderního umění

21. 5. – 12. 6. 2016

Projekt Za obrazy byl novou interpretací stálé expozice moderního umění provedenou Davidem Böhmem a Jiřím Frantou, kteří namalovali původně vystavená díla přímo na stěny a vytvořili tak výstavu ve výstavě, muzeum bez obrazů.

Počet návštěvníků: 1 800

Celkový počet návštěvníků obou expozic v roce 2016: 14 695

UMĚLECKOPRŮMYSLOVÉ MUZEUM

Užité umění a design

Lokace: Uměleckoprůmyslové muzeum

Koncepce, příprava a realizace: PhDr. Kaliopi Chamonikola, Ph.D. a kol.

Zpřístupnění expozice: 15. 12. 2001

Otevřeno: celoročně, vstup zdarma

Expozice, respektující chronologické řazení, je stručným zachycením vývoje a stylových proměn jednotlivých oborů od historického nábytku přes textil, sklo,

keramiku a porcelán až po výrobky z drahých a obecných kovů i jejich druhové rozmanitosti. Jednotlivé sály prezentují základní etapy vývoje umění – středověk pod názvem Odlesk věčnosti, renesanci jako Apoteózu krásy, baroko a rokoko charakterizované jako Erupce tvarů, klasicismus, empír, biedermeier ztělesňující Řád jako ideál, druhé rokoko a historismus coby Fenomén návratů a secesi, pro niž je příznačný Ornament jako forma. Svou proveniencí se vystavený soubor více než pěti set uměleckých předmětů zdaleka neomezuje na rámec Moravy či Slezska, zastoupen je italský, německý či holandský renesanční nábytek, italská fajáns, míšeňský i vídeňský porcelán. Součástí expozice je i prezentace práce architekta a designéra Josefa Hoffmanna a vídeňských dílen Wiener Werkstätte, připravená v rámci projektu Po stopách moderny Mgr. Martinou Lehmannovou a zpřístupněnou v roce 2012.

Počet návštěvníků v roce 2016: 13 041

MÍSTODRŽITELSKÝ PALÁC

Umění od gotiky po 19. století

Lokace: Místodržitelství palác

Koncepce, příprava a realizace: PhDr. Kaliopi Chamonikola, Ph.D. a kol.

Zpřístupnění expozice: 15. 3. 2001

Otevřeno: celoročně, vstup zdarma

Výběr nejhodnotnějších uměleckých děl ze sbírek MG z období od gotiky až po 19. století, doplněný o zápůjčky z církevního majetku i ze sbírek dalších institucí. Vedle děl moravské proveniencí jsou vystaveny práce rakouských, německých, italských a nizozemských umělců. Kolekce středověkého a barokního umění na území Moravy a rovněž vlámského a holandského malířství jsou vystaveny v reprezentativním výběru. Ústředním obrazem je Hlava Medúzy od P. P. Rubense.

Počet návštěvníků v roce 2016: 6 985

Hang in there. Ateliér módní tvorby VŠUP

Stálá expozice – Italský sál

16. 12. 2016 – 5. 2. 2017

Kurátoři: Lenore Jurkyová, Nik Timková

Šest odlišných autorských přístupů k oděvní tvorbě v šesti modelových situacích. Oděv se stal prodlouženou rukou naší osobnosti.

Počet návštěvníků v roce 2016: 337

Počet návštěvníků v roce 2017: 420

Celkem po ukončení výstavy: 757

JURKOVIČOVA VILA

Dušan Jurkovič. Architekt a jeho dům

Lokace: Jurkovičova vila, Brno-Žabovřesky

Koncepce expozice: Mgr. Martina Lehmannová

Zpřístupnění expozice: 1. 4. 2011

Otevřeno: v letní sezóně (duben–říjen) denně mimo pondělí a v zimní sezóně od čtvrtka do neděle

Stavba vlastní vily Dušana Jurkoviče z roku 1906 patří k vrcholným příkladům modernistické architektury inspirované britskou a vídeňskou tvorbou s prvky lidového umění. Díky dobrému stavu zachování stavebních prvků a citlivému přístupu k rekonstrukci se v hlavních obytných prostorech vily podařilo navodit věrnou atmosféru doby, kdy ji obývala architektova rodina, respektive těsně předtím, než se rodina do domu nastěhovala. Stálá expozice se věnuje právě rekonstrukci objektu a dílu architekta Dušana Jurkoviče. Vila je součástí kulturní stezky Po stopách moderny.

Počet návštěvníků v roce 2016: 6 198

RODNÝ DŮM JOSEFA HOFFMANNA

Josef Hoffmann: Inspirace

Lokace: Rodný dům Josefa Hoffmanna v Brtnici

Koncepce, příprava a realizace: Mgr. Martina Lehmannová, Rainald Franz (MAK Vídeň)

Zpřístupnění expozice: 16. 6. 2009

Otevřeno: v létě denně, v zimním období o sobotách a nedělích

Hlavní téma expozice – inspirace – vychází ze zažitého vnímání Brtnice jako jednoho ze základních inspiračních motivů Josefa Hoffmanna, mezi které patří vliv Otto Wagnera či britské kultury. Sbírkou Hoffmannova rodného domu také obsahují jedinečnou kolekci etnografických předmětů, kterou si umělec budoval za účelem vytvoření pramenné základny pro vlastní tvorbu. Vedle představení nejdůležitějších realizací je zde kladen důraz na realizace na území České republiky. Muzeum Josefa Hoffmanna je společným pracovištěm MG a MAK – Rakouského muzea užitého a současného umění ve Vídni.

Expozice je součástí projektu Architektura a interiérový design ve střední Evropě na počátku 20. století. Josef Hoffmann a Dušan Jurkovič, realizovaného v letech 2009–2010 a finančně podpořeného grantem EU z programu Culture. Po celý rok 2016 byl Rodný dům Josefa Hoffmanna zapojen do projektu kulturní stezky Po stopách moderny.

Počet návštěvníků v roce 2016: 1 159

ZÁMEK MIKULOV

Od gotiky po empír

Stálá expozice na zámku v Mikulově. Expozici provozuje Regionální muzeum v Mikulově.

Autorky expozice: Dobromila Brichtová, prom. hist., prof. PhDr. Alena Křížová, Ph.D.

Zpřístupnění expozice: 1998

Otevřeno: od 26. března do 27. listopadu

Expozice uměleckého řemesla umístěná v historických sálech mikulovského zámku seznamuje návštěvníky s proměnami životního stylu v průběhu několika staletí.

Počet návštěvníků v roce 2016: 35 438

Krátkodobé výstavy

UMĚLECKOPRŮMYSLOVÉ MUZEUM

Jan Svoboda: Nejsem fotograf

Uměleckoprůmyslové muzeum, přízemí a výstavní síň Camera

20. 11. 2015 – 21. 2. 2016

Kurátoři: Jiří Pátek, Petr Ingerle

Výstava se stala výstupem širšího projektu, v jehož rámci byla zpracována autorova pozůstalost zakoupená v roce 2006. Koncepti výstavy motivovaly zejména výsledky, které přineslo zpracování autorova listinného archivu, archivu negativů a pozitivů, z nichž se pozůstalost skládala. Možnost nahlédnout skrze tyto dokumenty do autorova soukromého a pracovního života umožnila ukázat nejen jeho uměleckou, ale i civilní podobu. Výstava se nově podívala na Svobodův vztah k Josefu Sudkovi, k fotografování na zakázku a navíc, v rámci speciální sekce, ukázala tvorbu patnácti

o generaci mladších fotografů a fotografek, kteří byli na přelomu 70. a 80. let naladěni na stejnou vlnu. Vystaveny byly tři stovky artefaktů převážně ze sbírek Moravské galerie v Brně, doplněné předměty ze soukromých i veřejných sbírek.

Počet návštěvníků v roce 2015: 1 163

Počet návštěvníků v roce 2016: 1 595

Celkem po ukončení výstavy: 2 758

Maxim Velčovský: Vše za 39

Uměleckoprůmyslové muzeum, přízemí

11. 3. – 29. 5. 2016

Kurátoři: Radek Wohlmuth, Rostislav Koryčánek

Výstava Vše za 39 poprvé komplexně představila tvorbu jednoho z nejnáměniteljiších českých designérů střední generace Maxima Velčovského. Byla koncipovaná k jeho čtyřicátinám a její dvojsmyslný název významově osciloval mezi „mramorem“ retrospektivy a atmosférou levných lidových výprodejů. Projekt se zaměřil na autorovy ikonické práce z oblasti produktového designu a monitoroval jeho profesionální činnost od diplomové práce po současnost. Představil i jeho tvorbu s přesahem k volnému umění. Součástí výstavy byla také samostatná prezentace studentů Ateliéru keramiky a porcelánu při VŠUP v Praze, v jehož čele M. Velčovský stojí.

Počet návštěvníků v roce 2016: 12 350

27. mezinárodní bienále grafického designu Brno 2016

Mezinárodní přehlídka – soubory, edice, vizuální identita, dlouhodobé spolupráce

Uměleckoprůmyslové muzeum, přízemí

16. 6. – 30. 10. 2016

Autoři: Tomáš Celizna, Adam Macháček, Radim Peško

Hlavní součást bienále, mezinárodní soutěžní přehlídka, byla zaměřena na projekty z oblasti grafického designu, které svým rozsahem tvořily menší celky nebo soubory – edice, vizuální identity, dlouhodobé spolupráce – tedy ukázky jednotného přístupu zahrnující spektrum aplikací, médií či technik. Záměrem bylo představit reprezentativní výběr projektů v celé jejich šíři a umožnit tak hlubší vhled do profese grafického designéra. Mezinárodní přehlídka představila 46 prací od 68 autorů z 15 zemí. Práce hodnotila pětičlenná mezinárodní porota, sestavená z významných osobností grafického designu. Vítězkou 27. BB 2016 se stala Anna Haas ze Švýcarska.

Počet návštěvníků: 5 792

OCH! Olgoj Chorchoj. Logika emoce

Uměleckoprůmyslové muzeum, přízemí

9. 12. 2016 – 16. 4. 2017

Kurátoři: Lada Hubatová-Vacková, Rostislav Koryčánek

Retrospektiva dosavadních prací designérského studia Olgoj Chorchoj – Michala Froňka a Jana Němečka. Nebylo to jen chronologické vystavení jejich realizací, ale i pokus o výběrovou tematizaci důležitých momentů jejich profesní dráhy od postmoderního designu raných 90. let přes návrat ke strohým formám neomodernismu či testování možností nových technologií a materiálů až po architektonické návrhy. Opomenuty nezůstaly ani inspirační zdroje jejich tvorby či pedagogický vliv na mladou generaci designérů, jejichž práce byly vystaveny v Respiriu.

Počet návštěvníků v roce 2016: 1 863

Počet návštěvníků v roce 2017: 6 479

Celkem po ukončení výstavy: 8 342

Věci a slova. Umělecký průmysl, užité umění a design v české teorii a kritice 1870–1970

Uměleckoprůmyslové muzeum, výstavní prostor Respirium

15. 5. 2015 – 10. 1. 2016

Autorky: Lada Hubatová-Vacková, Pavla Pečinková, Martina Pachmanová

Kurátorka: Andrea Březinová

Výstava prezentovala umělecký průmysl od konce 19. století přes užité umění modernismu s efektivně uspořádanou kuchyní a typovým nábytkem až po poválečný design televize nebo tranzistorového rádia. Byla sestavena z různých typů předmětů, včetně řemeslných výrobků, průmyslového designu, nábytku, textilního designu a módy. Vedle cenných muzejních exponátů zahrnovala všední anonymní věci každodenního užívání. Instalace vycházela z nehierarchizovaného uspořádání předmětů, které zdůraznilo autenticitu spíše než originalitu a vypovídalo tak o formování hmotné kultury jako celku.

Počet návštěvníků v roce 2015: 2 044

Počet návštěvníků v roce 2016: 122

Celkem po ukončení výstavy: 2 166

Na hraně: oděvní koncepty Milana Knížáka, Liběny Rochové a Michala Švarce v 80. letech

Uměleckoprůmyslové muzeum, výstavní prostor Respirium
11. 3. – 8. 5. 2016

Kurátorka: Andrea Březinová

Výstava se soustředila na prezentaci oděvních skic, návrhů, fotografií a videoperformancí tří vybraných osobností 60.–80. let dvacátého století. Spojující linkou oděvní tvorby M. Knížáka, M. Švarce a L. Rochové byl v této době vyhraněný názor na oděv, do kterého promítali provokativnost, agresivitu, ironii i hravé dada.

Počet návštěvníků: 4 522

27. mezinárodní bienále grafického designu Brno 2016 Souborné dílo – čestné uznání mezinárodní poroty 26. Bienále Brno 2014

Uměleckoprůmyslové muzeum, výstavní prostor Respirium
16. 6. – 30. 10. 2016

Kurátorka: Goda Budvytytė, Ines Cox, Anna Haas, Corina Neuenschwander

V rámci mezinárodní přehlídky 26. Bienále Brno 2014 – Studentské práce udělila mezinárodní porota čestné uznání nizozemské škole grafického designu Werkplaats Typografie za práce čtyř jejích absolventek: Gody Budvytyte, Ines Cox, Anny Haas a Coriny Neuenschwander. Ty byly vyzvány, aby pro 27. BB 2016 připravily výstavu, která představí jejich subjektivní pohled na současný grafický design. Jejich výchozím bodem a zdrojem byla rozsáhlá sbírka akvizic, získaných od samých počátků bienále v 60. letech 20. století do sbírky grafického designu MG.

Počet návštěvníků: 5 345

Ondřej Příbyl: Mechanický divák

Uměleckoprůmyslové muzeum, výstavní prostor Camera
11. 3. – 22. 5. 2016

Kurátor: Jiří Pátek

Výstavní projekt Mechanický divák se zabýval problematikou vidění – vnímání – poznávání věci a jevů ve spojitosti s užitím zobrazovacích technologií. Fotografie v roli mechanického diváka představuje prostředníka mezi zobrazovaným předmětem a návštěvníkem.

Počet návštěvníků: 6 437

27. mezinárodní bienále grafického designu Brno 2016 **Zdeněk Ziegler – osobnosti českého grafického designu**

Uměleckoprůmyslové muzeum, výstavní prostor
Camera
16. 6. – 30. 10. 2016

Autoři: Tomáš Celizna, Adam Macháček, Radim Peško

Výstava významného českého grafického designéra a pedagoga, který obdržel na 25. mezinárodním bienále grafického designu Brno 2012 Cenu za celoživotní přínos grafickému designu, představila zejména jeho rozsáhlou tvorbu v oblasti filmového plakátu od začátku 60. do konce 80. let dvacátého století. Vystaveny byly jak realizované práce, tak skici a nerealizované návrhy. Svou rozmanitostí a invenčním přístupem zůstává jeho dílo zdrojem inspirace i v současnosti.

Počet návštěvníků: 5 374

Šlechta před objektivem. Ateliérové portréty aristokracie

Uměleckoprůmyslové muzeum, výstavní prostor Camera
9. 12. 2016 – 16. 4. 2017

Kurátorka: Petra Medříková

Portrétní fotografická tvorba zachycující představitele šlechty v rakousko-uherské monarchii, včetně panovnické dynastie Habsburků. Běžná ateliérová produkce (vizitky, kabinetky) i reprezentativnější snímky většího formátu.

Počet návštěvníků v roce 2016: 179

Počet návštěvníků v roce 2017: 4 594

Celkem po ukončení výstavy: 4 773

DESIGN.LIVE!

DESIGN.LIVE!, realizovaný od listopadu 2013, je prostor pro současný design, který do stálé expozice užitého umění Moravské galerie v Brně vnáší aktuální trendy na české designérské scéně. V cyklu čtvrtletních prezentací představuje zajímavé osobnosti, výjimečné realizace, originální projekty a také zcela exkluzivně uvádí novinky produktů, jejichž vůbec první prezentace se uskuteční právě na půdě MG.

V roce 2016 proběhly prezentace *Klára Šípková: Osmnáct*; *Tereza Rosalie Kladošová: Chataři*, *Helena Lukášová: Jsi tím, co si přeješ* a *Milan Pekař: Vázy*.

Celkový počet návštěvníků v roce 2016: 10 941

Klára Šípková: Osmnáct

Součást projektu *DESIGN.LIVE!*, stálá expozice, Uměleckoprůmyslové muzeum
25. 11. 2015 – 3. 4. 2016

Klára Šípková vystudovala šperk na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze, věnuje se zejména navrhování a výrobě šperků, ale příležitostně zamíří i do dalších oblastí designu. K výrobě šperků využívá nejmodernější průmyslové technologie, ale nezapomíná ani na pečlivé ruční řemeslné zpracování.

Kurátorka: Alena Krkošková

Počet návštěvníků v roce 2015: 308

Počet návštěvníků v roce 2016: 2 641

Celkem po ukončení výstavy: 2 949

Tereza Rosalie Kladošová: Chataři

Součást projektu *DESIGN.LIVE!*, stálá expozice, Uměleckoprůmyslové muzeum
10. 4. – 5. 6. 2016

Kolekce Chataři byla vyjádřením fascinace venkovskou chalupou, kde si budujeme své vlastní malé světy, a poctou českému fenoménu chataření.

Kurátorka: Andrea Březinová

Počet návštěvníků: 3 694

Helena Lukášová: Jsi tím, co si přeješ. Šperky pro kolekci A/W 2015 Denisy Nové

Součást projektu *DESIGN.LIVE!*, stálá expozice, Uměleckoprůmyslové muzeum
17. 6. – 30. 10. 2016

Kurátorka: Alena Krkošková

Antropomorfní kolekce šperků H. Lukášové, nejlepší designérky šperku roku 2015 v soutěži Czech Grand Design, byla inspirována tradicí votivních darů zvaných milagros. Šperky byly doplňkem kolekce módní návrhářky Denisy Nové.

Počet návštěvníků: 4 015

Milan Pekař: Vázy

Součást projektu *DESIGN.LIVE!*, stálá expozice, Uměleckoprůmyslové muzeum
9. 12. – 16. 4. 2017

Kurátorka: Andrea Březinová

Výstava představila unikátní porcelánové a nápaditě glazurované vázy Milana Pekaře, za které byl nominován v kategorii Designér roku v soutěži Czech Grand Design 2014.

Počet návštěvníků v roce 2016: 591

Počet návštěvníků v roce 2017: 4 346

Celkem po ukončení výstavy: 4 937

UMĚLECKOPRŮMYSLOVÉ MUZEUM, TERASA

Huť architektury Martin Rajniš: Sloní břich - od 13. 4. 2016

Kurátor: Rostislav Koryčánek

MG zpřístupnila veřejnosti třetí a poslední z nádvoří svých budov v centru Brna, terasu Uměleckoprůmyslového muzea. Prostor oživil dočasný objekt Sloní břich, jehož autorem je významný architekt a designér Martin Rajniš. Ten společně se studenty Fakulty architektury VUT v Brně i Lesnické a dřevařské fakulty Mendelovy univerzity v Brně vytvořil v průběhu dubnového workshopu konstrukci z přírodních materiálů, čerpající inspiraci z principů primitivní architektury. Objekt je využíván jakou zázemí nové galerijní kavárny BLOKK.

PRAŽÁKŮV PALÁC

Cena Jindřicha Chalupckého

Pražákův palác, hlavní výstavní prostor v přízemí

25. 9. 2015 – 17. 1. 2016

Kurátoři: Karina Kottová, Ondřej Chrobák

Dlouhodobá výstavní dramaturgie Moravské galerie byla v roce 2015 poprvé obohacena o prezentaci *Finále Ceny Jindřicha Chalupckého*, která je udělována výrazným mladým umělcům pod 35 let. Moravská galerie uzavřela dlouhodobou smlouvu se Společností Jindřicha Chalupckého, hlavním organizátorem ocenění, a Národní galerií v Praze, která zajišťuje pravidelné střídání finálové výstavy mezi Prahou a Brnem po dobu příštích šesti let. To považuje Moravská galerie za trojstranně výhodnou úmluvu, z níž plyne maximální forma institucionální podpory současného umění. Finalisty ročníku 2015 byli Vojtěch Fröhlich, Pavla Sceranková, Pavel Sterec, Lukáš Karbus a Barbora Kleinhamplová. Mezinárodní komise vybrala jako laureátku CJCH Barboru Kleinhamplovou.

Počet návštěvníků v roce 2015: 3 363

Počet návštěvníků v roce 2016: 483

Celkem po ukončení výstavy: 3 846

Ján Mančuška: Čas Příběh Prostor

Pražákův palác, hlavní výstavní prostor v přízemí

4. 3. – 22. 5. 2016

Kurátoři: Vít Havránek, Ondřej Chrobák

Retrospektivní výstava díla předčasně zesnulého Jána Mančušky. Tématy jeho děl byla často na první pohled banální každodennost, které byl schopen dodat surrealistický ráz, přikláněl se k DIY filozofii. O kvalitě jeho práce svědčí např. Cena Jindřicha Chalupického (2004), účast na 51. benátském bienále i na Berlin Biennale. Jeho výstava v MG byla strukturována chronologicky a kladla důraz na precizní reinstalaci prací intelektuálně a esteticky přelomových, zapůjčených z významných zahraničních i domácích sbírek.

Počet návštěvníků v roce 2016: 1 714

27. mezinárodní bienále grafického designu Brno 2016

Které zrcadlo chceš olizovat? Výstava mezi realitou a fikcí, situovaná v reálném a fiktivním prostoru

Pražákův palác, hlavní výstavní prostor v přízemí

16. 6. – 30. 10. 2016

Kurátoři: Maki Suzuki, Sofie Dederen, Radim Peško

Výchozím bodem tohoto projektu byl předpoklad, že když je něco vytištěno, stává se to skutečnějším. Výstava představila díla, ve kterých realita (nebo fikce) udělala odbočku. Vystavené předměty byly jak vypůjčené artefakty, tak speciálně vyrobené práce z oblasti grafického designu. Výstava byla realizována ve spolupráci s Frans Masereel Centrum v Belgii.

Počet návštěvníků: 4 039

Studovna – Tabula rasa: Propojené světy aneb manýrismus designu

Pražákův palác, hlavní výstavní prostor v přízemí

16. 6. – 30. 10. 2016

Kurátoři: Kiyonori Muroga, Ian Lynam, Tomáš Celizna

Projekt Studovny se zabýval významem knižních referencí v rozvoji designérské praxe.

Počet návštěvníků: 3 385

Neváhej a ber! Laureáti Ceny Jindřicha Chalupického ze sbírky Magnus Art

Pražákův palác, hlavní výstavní prostor v přízemí

2. 12. 2016 – 19. 3. 2017

Výběr děl laureátů Ceny Jindřicha Chalupického, nejprestižnějšího ocenění každoročně udělovaného umělcům do 35 let tvořícím v ČR, ze sbírky současného umění Magnus Art J&T Banky. Výstava byla svého druhu retrospektivou výrazných uměleckých osobností a počínů, které utvářejí dění na české výtvarné scéně od začátku 90. let až po současnost.

Počet návštěvníků v roce 2016: 435

Počet návštěvníků v roce 2017: 1 051

Celkem po ukončení výstavy: 1 486

ATRIUM PRAŽÁKOVA PALÁCE

Výstavní prostor označovaný jako Atrium se nachází ve 4. patře budovy Pražákova paláce.

Boris Ondreička: Propast

1. 12. 2015 – 28. 2. 2016

Kurátorka: Jana Písaříková

V rámci této instalace si autor počínal jako nonkonformní encyklopedista. Pomocí vyhledávání v online archivech a na Googlu shromáždil historický materiál věnovaný vývoji materiální kultury. K jednotlivým množinám významů, které z archivu generoval, přiřazoval kategorie prostřednictvím svého autorského textu. Snaha o kategorizaci a typologii se ovšem záměrně tříštila. Text a obraz vstupovaly do nesčetného množství vzájemných vztahů, překrývaly se, doplňovaly a navzájem se vylučovaly.

Počet návštěvníků v roce 2015: 1 845

Počet návštěvníků v roce 2016: 877

Celkem po ukončení výstavy: 2 722

Patricie Fexová: Rysy

4. 3. – 1. 6. 2016

Kurátor: Ondřej Chrobák

Výstava představila sérii portrétů na pomezí abstrakce. Autorka zachytila okamžik, kdy skupina skvrn začala být tváří. Zajímal ji způsob, jakým se do portréту dostane podoba.

Počet návštěvníků: 2 247

Adéla Svobodová: Antiobjekt

17. 6. – 25. 9. 2016

Kurátor: Petr Ingerle

Autorka v této výstavě vytvářela skrze svoji uměleckou tvorbu a vizuální citace grafického designu prostor pro otevřenou sociální interakci, složený z fragmentů ikonických knižních obálek a úryvků textů. Výsledný celek představoval hraniční území mezi obrazem, dokumentem, „odkláněním“ významů a nejasnou nostalgií.

Počet návštěvníků: 3 434

Martin Horák: Spin-off

2. 12. 2016 – 19. 3. 2017

Kurátor: Petr Ingerle

Název Spin-off je hravým označením autorovy metody vytváření paralelních odkazů k pevně zakódovaným kulturním informacím.

Počet návštěvníků v roce 2016: 6 78

Počet návštěvníků v roce 2017: 2 087

Celkem po ukončení výstavy: 2 765

KNIHOVNA

Nejkrásnější české knihy roku 2014

Knihovna Moravské galerie, Pražákův palác

1. 12. 2015 – 6. 3. 2016

Kurátorka: Hana Karkanová

Do jubilejního 50. ročníku soutěže o nejkrásnější české knihy roku 2014 se přihlásilo 156 nakladatelských subjektů s 262 knihami, včetně 29 studentských prací z 6 vysokých škol. Soutěžilo se v tradičních kategoriích, nově byla v uvedeném ročníku zavedena kategorie bibliofilie a autorská kniha.

Počet návštěvníků v roce 2015: 315

Počet návštěvníků v roce 2016: 391

Celkem po ukončení výstavy: 706

Nejkrásnější české knihy roku 2015

Knihovna Moravské galerie, Pražákův palác

2. 12. 2016 – 19. 3. 2017

Kurátorka: Judita Matějová

Publikace, které se v konkurenci 202 knih probojovaly do užšího výběru 51. ročníku soutěže o nejkrásnější české knihy roku, byly v knihovně MG vystaveny spolu s oceněnými tituly.

Počet návštěvníků v roce 2016: 341

Počet návštěvníků v roce 2017: 421

Celkem po ukončení výstavy: 762

MÍSTODRŽITELSKÝ PALÁC

Zastihla je noc. Čeští umělci ve Francii 1938–1945

Místodržitelství palác, hlavní výstavní prostor v přízemí

11. 9. 2015 – 10. 1. 2016

Kurátorka: Anna Pravdová

Projekt Moravské galerie v Brně a Galerie výtvarného umění v Chebu ve spolupráci s Národní galerií v Praze mapuje dosud neznámou kapitolu česko-francouzských vztahů ve výtvarném umění a prezentuje díla českých umělců, kteří prožili 2. světovou válku ve Francii. Nejdůkladněji výstava prezentovala osudy skupiny umělců kolem Adolfa Hoffmeistra a Aléna Diviše, kteří byli po vypuknutí války obviněni ze spolupráce s komunisty, následně strávili půl roku na samotce ve vězení a přes Maroko a Karibik přehli do Spojených států. Vedle toho objevila kurátorka výstavy díla dříve téměř nereflakovaných umělců (Tita) a přiblížila tvorbu umělců, kteří jsou s Francií ikonicky spojováni (Šíma). Projekt byl obohacen o široký doprovodný program zahrnující např. Noci ve výstavě, projekce filmů, představení opery Brundibár, zvukově-světelné instalace nebo komentované prohlídky.

Počet návštěvníků v roce 2015: 3 692

Počet návštěvníků v roce 2016: 875

Celkem po ukončení výstavy: 4 567

27. mezinárodní bienále grafického designu Brno 2016

OFF program

Místodržitelství palác, hlavní výstavní prostor v přízemí

16. 6. – 30. 10. 2016

Kurátor: Adam Macháček

Takzvaný OFF program, provázející 27. BB 2016, byl koncipován jako otevřený prostor věnovaný workshopům, intervencím a jiným oborovým prezentacím. Byl zaměřen na výstavní projekty (10 celkem) a hledání nových forem prezentace grafického designu.

Počet návštěvníků: 3 036

Aristokracie vkusu. Obrazárna zámku Rájec nad Svitavou a sběratelství knížat ze Salm-Reifferscheidtu

Místodržitelství palác, hlavní výstavní prostor v přízemí

16. 12. 2016 – 16. 4. 2017

Kurátor: Petr Tomášek

Sběratelství moravské větve starohraběcího a knížecího rodu Salm-Reifferscheidtů v období od roku 1763 až do závěru 19. století bylo představeno prostřednictvím pestrého výběru významných či jinak pozoruhodných artefaktů. Vystaven byl také nově nalezený a zrestaurovaný dětský portrét Karla starohraběte ze Salm-Reifferscheidtu z roku 1879, jehož autorem je významný švýcarský symbolista Arnold Böcklin.

Počet návštěvníků v roce 2016: 523

Počet návštěvníků v roce 2017: 2 316

Celkem po ukončení výstavy: 2 839

Hands-on Urbanism

Místodržitelství palác, Knihovní sál

26. 11. 2015 – 17. 1. 2016

Autorka: Elke Krasny

Kurátoři: Jan Kristek, Rostislav Koryčánek, Markéta Žáčková

Výstava prezentovala patnáct historických i současných příkladů vývoje měst spojených s fenoménem městského zahrádkaření.

Počet návštěvníků v roce 2015: 177
Počet návštěvníků v roce 2016: 142
Celkem po ukončení výstavy: 319

Národní cena za studentský design 2016. NOMINACE!

Místodržitelský palác, Knihovni sál
16. 9. – 30. 10. 2016

Kurátorky: Lenka Žižková, Marta Sylvestrová

Výstava ukázala práce studentů designu, které byly nominovány a oceněny ve 26. ročníku soutěže o Národní cenu za studentský design. Prostor dostaly obory spojené s vizuální komunikací. Přihlášené práce hodnotily tři nezávislé poroty, soutěž je anonymní.

Počet návštěvníků: 210

Cena profesora Jindřicha Halabaly 2016

Místodržitelský palác, Knihovni sál
9. 11. – 28. 11. 2016

Prezentace nejlepších studentských projektů v oblasti designu nábytku a interiéru, přihlášených do 12. ročníku mezinárodní soutěže o cenu spjatou se jménem významného designéra, publicisty, teoretika a pedagoga Jindřicha Halabaly.

Počet návštěvníků: 612

KABINET

David Černý: Jesus Christ

Kabinet, Místodržitelský palác
15. 4. 2015 – 3. 4. 2016

Kurátor: Ondřej Chrobák

Krátkodobá intervence do stálé expozice starého umění v Místodržitelském paláci ukázala možné konotace a významy tradičního tématu církevního umění transformované do současnosti.

Počet návštěvníků v roce 2015: 3 287

Počet návštěvníků v roce 2016: 1 270

Celkem po ukončení výstavy: 4 557

JURKOVIČOVA VILA

Prostory Jurkovičova ateliéru v prvním patře, v nichž architekt se svými spolupracovníky vytvářel projekty staveb a interiérů, je určen pro krátkodobé výstavy. Jejich návštěva je součástí prohlídkového okruhu vily.

Martin Rajniš: První architektura

Jurkovičova vila

29. 4. – 6. 11. 2016

Kurátor: Rostislav Koryčánek

Výstava představila práci jednoho z nejinspirativnějších architektů současné české scény Martina Rajniše. Postihla jeho osobní vzpouru vůči diktátu výrobců stavebních hmot, stavebních norem, konzumnímu životnímu stylu. Ukázala osobní cestu za nalezením polohy architektury, která by byla blíže přírodě, ale i uživatelům architektury. Inspirace primitivními či lidovými konstrukčními postupy také nově tematizovala práci Dušana Jurkoviče.

Počet návštěvníků v roce 2016: 3 935

Počet návštěvníků v roce 2017: 1 026

Celkem po ukončení výstavy: 4 961

RODNÝ DŮM JOSEFA HOFFMANNA

Privátní Josef Hoffmann

Rodný dům Josefa Hoffmanna v Brtnici u Jihlavy

24. 5. 2015 – 5. 6. 2016

Kurátoři: Martina Lehmannová, Rainald Franz (MAK Vídeň)

Výstava představila předměty, které v minulosti vlastnil Josef Hoffmann a vybavil jimi svůj rodný dům v Brtnici. V centru pozornosti byly kusy z produkce Wiener Werkstätte, lidové výšivky a osobní fotografie. Zároveň výstava představila tvorbu současných designérů a jejich privátní bytí. Podnětným vstupem do soukromí Josefa Hoffmanna je jeho autobiografie, která byla stejně jako výstava připravena v rámci spolupráce mezi Moravskou galerií v Brně a MAK – Rakouským muzeem užitého a současného umění ve Vídni.

Počet návštěvníků v roce 2015: 1 175
Počet návštěvníků v roce 2016: 292
Celkem po ukončení výstavy: 1 467

Josef Hoffmann – Josef Frank: Od „Nekonečné garnitury“ k otevřenému systému

Rodný dům Josefa Hoffmanna v Brtnici u Jihlavy
22. 6. 2016 – 7. 5. 2017

Kurátoři: Rainald Franz (MAK Vídeň), Rostislav Koryčánek (MG)

Výstava se zabývala vztahem mezi uměleckými osobnostmi Josefa Hoffmanna a Josefa Franka, jehož díla byla v ČR vystavena poprvé. Exponáty prezentovaly Frankův volný a individuální otevřený systém ztvárnění Hoffmannovy ideje komplexního pojetí zařizování prostoru a dokazovaly vliv Hoffmanna na architekty a designéry, kteří ho následovali.

Počet návštěvníků v roce 2016: 924
Počet návštěvníků v roce 2017: 225
Celkem po ukončení výstavy: 1 149

Prezentace a spolupráce MG s institucemi v ČR a v zahraničí

Tuzemská spolupráce

Moravská galerie se v minulém roce v rámci spolupráce s ostatními institucemi podílela zápůjčkami na řadě výstav. Z významnějších můžeme zmínit například zápůjčku 31 děl užitého umění na výstavu „Hugo Franz Salm, průkopník průmyslové revoluce“ na Státním zámku Rájec nad Svitavou, dále pak například zápůjčku 23 děl volného umění, zejména fotografií, na výstavu „Krása bude křečovitá / Surrealismus v Československu 1933–1939“ v Jízdárně Alšovy jihočeské galerie v Hluboké nad Vltavou či výpůjčku 11 děl volného umění na výstavu „Šumění andělských křídel. Anděl v evropském výtvarném umění“ v Muzeu umění Olomouc.

Externí odborná spolupráce pracovníků MG v ČR

V rámci externí odborné spolupráce se pracovníci Moravské galerie účastnili následujících projektů:

Dědictví. Tradice, inovace, móda, UMPRUM Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze, 8. 11. – 10. 12. 2016, autorka Alice Klouzková, kurátorka Andrea Březinová.

Za hranicí Farmakonu, Galerie TIC, 26. 10. – 26. 11. 2016, kurátoři Rostislav Koryčánek, Jan Kristek

Dvousemestrální kurs Fotografie na FF MU: Podoby a role moderního média. Podzimní semestr 2016/jarní 2017, kurátor Jiří Pátek.

Spolupráce s Městským kulturním střediskem v Tišnově v rámci CENS: Rekonstrukce Jamborova domu v Tišnově (2017), výstava Neznámý Jambor, září – prosinec 2017, příprava stálé expozice Josefa Jambora v Jamborově domě, otevřené od ledna 2018, kurátorka Marta Sylvestrová

Spolupráce s GAVU Cheb na publikaci Automat na výstavu – Československý pavilon na Expo 67 v Montrealu, rok vydání 2016, kurátorka Marta Sylvestrová

Příprava katalogu výstavního projektu Smalt, který bude zahájen 30. 10. 2017 v Technickém muzeu v Brně, kurátorka Alena Krkošková.

Antonín Dufek, Karel Otto Hrubý jako příklad. Sympozium ke stému výročí narození K. O. Hrubého, Dům umění města Brna 25. května 2016.

Antonín Dufek, Reprodukce jako úžas. “Instant Presence: Representing Art in Photography”. An International Symposium. In Honor of Josef Sudek. Academic Conference Center, Husova 4, Prague, Czech Republic. 1–2 December 2016 (pořadatel Ústav dějin umění AV ČR).

Epos očima odborníků. Antonín Dufek, Jiří Pátek, Jan Mlčoch. Moderoval Pavel Vančát, kurátor výstavy. Dům umění města Brna, Malinovského nám. 2, Brno, 9. 11. 2016, 17.00–19.00 hodin.

Výstavy ve spolupráci se zahraničními institucemi a příprava projektů se zahraničními partnery

Moravská galerie se svými zápůjčkami významně podílela na několika výstavách v zahraničí. Od března do června 2016 byla ve vídeňském Belvederu k vidění exkluzivní výstava Klimt, Kupka, Picasso und andere. FORMKUNST, jejíž součástí bylo 18 uměleckých děl ze sbírky Moravské galerie v Brně (např. Prometheus Antonína Procházky nebo Oběšenec Bohumila Kubišty).

V Muzeu islámského umění v Jeruzalémě (The Museum for Islamic Art) byla v roce 2016 (19. 5. – 19. 11. 2016) realizována výstava íránského typografického plakátu ze sbírek Moravské galerie v Brně. Výstava s názvem Sign from Iran kurátorů Yossiho Lemela

a Marty Sylvestrové poprvé v Izraeli představila díla 27 nejvýznamnějších íránských grafických designérů a umělců. Vystavené plakáty představily unikátní kulturu vizuální komunikace v Íránu, vytvořenou navzdory kulturním a politickým restrikcím během posledních čtyřiceti let, jež si získala mimořádnou pozornost na současné mezinárodní scéně grafického designu.

V říjnu z Brna odcestoval mosazný planisférický astroláb z 16. století, z belgického Musea Leuven se vrátil na konci ledna 2017.

Na výstavu Oscara Domíngueze v TEA (Tenerife Espacio de las Artes) v Santa Cruz de Tenerife byly zapůjčeny tři umělcovy obrazy ze 40. let.

Pro Rodný dům Josefa Hoffmanna v Brtnici byla na letní sezónu 2016 připravena výstava Josef Hoffmann – Josef Frank. Od „nekonečné garnitury“ k otevřenému systému. Tematicky navázala na monografickou výstavu JOSEF FRANK: Against Design v Rakouském muzeu užitého/současného umění ve Vídni (MAK). V České republice byla Frankova díla vystavena poprvé.

Mezinárodní konference a jiná odborná spolupráce

Moravská galerie započala v roce 2016 jednání na přípravě projektu se Slovenským muzeem designu, který by se zabýval obdobím normalizace a Československa v letech 1948–1989.

Prezentace MG na akcích v zahraničí

V září se uskutečnila mezinárodní konference MUSCON 2016 v MAK. Každoročně pořádaná konference umožňuje prezentaci a vzájemnou výměnu výstavních projektů muzeí, která se systematicky zabývají vystavováním designu a architektury. V červenci 2016 se uskutečnila generální konference ICOM v Miláně. Vybraní pracovníci MG se díky podpoře ČV ICOM tohoto mezinárodního setkání zúčastnili. MG se aktivně účastní setkání představitelů uměleckoprůmyslových muzeí a muzeí designu. V únoru 2016 toto setkání proběhlo v norském Oslu.

NÁVŠTĚVNOST EXPOZIC A VÝSTAV MG

Počet návštěvníků MG v roce 2016	114 976
Stálé expozice	35 923
Pražákův palác	13 402
Uměleckoprůmyslové muzeum	10 205
Místodržitelský palác	4 959
Josef Hoffmann. Inspirace	1 159
Dušan Jurkovič. Architekt a jeho dům	6 198
Krátkodobé výstavy	30 484
Edukační a doprovodné programy	45 527
Edukační programy	7 219
Doprovodné programy	38 308
z toho Brněnská muzejní noc 2016	11 794
Knihovna MG	2 050

V rámci pronájmů prostor v Pražakově paláci, Uměleckoprůmyslovém muzeu a Místodržitelském paláci navštívilo stálé expozice 992 návštěvníků (započítání v návštěvnosti).

Návštěvnicky neúspěšnější výstavy

27. mezinárodní bienále grafického designu	12 540
Maxim Velčovský: Vše za 39	12 350
OCH! Olgoj Chorchoj: Logika emoce	8 342

AKTIVITY ODDĚLENÍ PRO PRÁCI S VEŘEJNOSTÍ

Hlavním cílem činnosti oddělení pro práci s veřejností Moravské galerie v Brně je vytváření otevřeného prostoru, který pomáhá navazovat vzájemné vztahy mezi institucí, širokou veřejností, umělci i uměleckou obcí s přihlédnutím ke specifickým požadavkům zejména obyvatel města Brna a Jihomoravského kraje. Oddělení pro práci s veřejností se snaží aktivně vytvářet podmínky pro stávající i nové návštěvníky, reagovat na aktuální dění na výtvarné scéně i v sociopolitickém kontextu a hledat inovativní způsoby práce s recipienty.

Školy

Nabídka edukačních programů navazuje na rámcové vzdělávací programy a školní vzdělávací programy výuky jednotlivých stupňů škol, zájmových uměleckých škol a speciálních škol pro žáky se specifickými potřebami. Programy jsou realizovány ve všech expozicích Moravské galerie v Brně a jsou nabízeny i k aktuálním výstavám. Edukační programy s propracovanou metodikou nejsou zaměřené pouze na výuku výtvarné výchovy, ale jsou tvořeny s přesahem do příbuzných předmětů. Zaměřují se i na průřezová témata RVP – multikulturní výchovu, mediální výchovu, environmentální výchovu, výchovu k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

V roce 2016 byla aktualizována nabídka pro školy. Vytvořili jsme nové edukační brožury s anotacemi programů ve stálých expozicích, sloužící pedagogům k lepší orientaci. Vznikl nový adresář škol a začali jsme školám rozesílat newsletter s nabídkou programů v krátkodobých výstavách. Pro nové expozice ART IS HERE v Pražákově paláci vznikla nabídka edukačních programů, ke čtyřem z nich (Pohádka o sluníčku, Chyťte zloděje, Hledáme umění, Cesta zpět) vytvořilo lektorské oddělení pracovní listy. Na podzim vydala galerie publikaci Jak se dělá galerie, k níž lektorské oddělení připravilo nejen program pro školní skupiny, ale také řadu programů pro veřejnost (zážitkový křest, sobotní ateliéry). Nový přístup k propagaci a komunikaci se školními skupinami se odrazil i na návštěvnosti programů, do Moravské galerie se v roce 2016 dostavilo 375 skupin oproti 260 v průměru v předchozích letech.

Nejnávštěvovanějšími edukačními programy ve stálých expozicích byly právě programy k expozici ART IS HERE v Pražákově paláci. Úspěch u školních skupin zaznamenalo 27. mezinárodní bienále grafického designu Brno (cca 10 % návštěvníků tvořili žáci a studenti z organizovaných skupin) a výstava Maxim Velčovský: Vše za 39. Pro výstavu Aristokracie vkusu jsme připravili pracovní listy určené jak školním skupinám, tak individuálním návštěvníkům s dětmi, dětské popisky a interaktivní koutek přímo ve výstavě.

Edukační programy se konaly také v Jurkovičově vile, i pro tu vznikl nový pořad s názvem Jurkovičova vila v zajetí zlých duchů, na kterém jsme spolupracovali

s Vendulou Borůvkovou. Při realizaci programů jsme využívali i spolupráci s externími lektory, většinou studenty Pedagogické a Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, řadě studentů jsme umožnili vykonat v Moravské galerii odbornou praxi.

Ve spolupráci s Národní galerií v Praze a Centrem pro současné umění DOX jsme spolupřátali 7. ročník celorepublikové výtvarné soutěže *Máš umělecké střevo?* pro studenty středních škol. Semifinále této soutěže se uskutečnilo za účasti stovky studentů v Místodržitelském paláci MG, kde se také v roce 2016 konalo finále soutěže a následná výstava prací finalistů.

Moravská galerie se stala spoluorganizátorem prvního ročníku festivalu o vzdělávání EDUspace, ve svých prostorách hostila panelovou diskuzi a řadu workshopů určených primárně učitelům základních škol.

Nadále jsme spolupracovali na realizaci Kulturní akademie třetího věku, která nabízí vzdělání seniorům.

Veřejnost

Při práci s veřejností jsme se snažili o vytvoření nových typů programů a projektů zaměřených na maximální zpřístupnění expozic i otevření Moravské galerie v Brně jako takové.

Veřejnosti byla určena nabídka komentovaných prohlídek, cyklů přednášek i jednotlivých programů zaměřených na dlouhodobé expozice i aktuální výstavy, křtů knih o výtvarném umění a dalších typů pořadů, jejichž cílem je otevírat galerii širokému návštěvnickému spektru.

Pokračovali jsme v rozvíjení dobrovolnického programu, který umožňuje aktivně zapojovat širokou veřejnost do dění v Moravské galerii, největší podíl dobrovolníků byl z řad studentů.

Brněnská muzejní noc

Brněnská muzejní noc proběhla 21. května 2016 a Moravská galerie při ní tradičně nabídla veřejnosti bohatý program. Kromě kurátorských komentovaných prohlídek a možnosti navštívit galerijní knihovnu se mohli návštěvníci aktivně účastnit workshopů ve všech galerijních budovách, premiéru mělo interaktivní divadelní představení *HERE IS HERE*, které galerii na míru připravilo Divadlo Feste. V Pražákově paláci jsme pro muzejní noc přichystali originální projekt *Za obrazy*, jehož podstatou bylo překreslení děl ze sbírky moderního umění Jiřím Frantou a Davidem Böhmem přímo na stěny výstavních prostor. K tomuto projektu vznikly i dětské omalovánky a lektorské oddělení jej dále rozvíjí.

Doprovodné programy

V roce 2016 nabízela Moravská galerie v Brně tyto ucelené cykly programů a přednášek: VOX IMAGINIS, StředověC JinaX, Videogram, Prostor pro..., Inspirativní rána. Spolupracovali jsme s řadou divadel (Malé divadlo Kjógenu, Divadlo Líšeň, divadlo d'Epog), jejichž představení se odehrávala v prostorách Moravské galerie. Na prázdninové měsíce jsme ve spolupráci s kinem Scala připravili letní kino na nádvoří Místodržitelského paláce s názvem Scalní letňák. Na řadě programů jsme se podíleli s kulturním prostorem PRAHA, který má sídlo na nádvoří Pražákova paláce.

Poprvé jsme se zapojili programy připravenými lektorským oddělením do festivalu Dny architektury, opakovaně do Hradozámecké noci, festivalu Jeden svět 2016 a do organizace celobrněnského Týdne výtvarné kultury.

Pro děti jsme připravili a rozvinuli nový formát programu – takzvané dětské vernisáže – k výstavám Maxima Velčovského, 27. mezinárodní bienále grafického designu Brno, Olgoje Chorchoje, Aristokracie vkusu a Za obrazy, obdobný formát zážitkového programu jsme zvolili i u křtu knihy Jak se dělá galerie. S největším úspěchem se setkala dětská vernisáž výstavy Olgoje Chorchoje (112 návštěvníků), kolem stovky dětí s rodiči přišlo i na Maxima Velčovského a Bienále Brno. K aktuálním výstavám i ke stálým expozicím se konaly cykly výtvarných dílen *Vymalováno!* pro děti 2–6leté, *Sobotní ateliéry* pro děti 6–15leté, *Rodinná odpoledne*, výtvarné dílny pro zdravotně znevýhodněné a komentované prohlídky a exkurze pro seniory *Creativ 60+*, v létě pak výtvarné dílny pro děti na nádvořích. Nově do nabídky programů pro děti a rodiče s dětmi přibyly programy *Výživa* (pro rodiče miminek a batolat) a pořad *Playgrunt* propojující výtvarné umění s literaturou.

Dětským návštěvníkům jsme se věnovali i o letních prázdninách, kdy jsme pro ně připravili tři týdenní výtvarné kurzy. Spolupráci s Filharmonií Brno na letních příměstských táborech jsme rozšířili o příměstské tábory probíhající v termínech dalších prázdnin (podzimní, jarní, velikonoční). Pravidelné návštěvy handicapovaných dětí a mládeže vyvrcholily týdenním mezinárodním workshopem ve spolupráci se společností Kunštát ProFUTURO – ateliérem Kreat.

Díky pestré nabídce programů, experimentování s novými formáty a cíleným zaměřením na nejmladší publikum se Moravské galerii podařilo být otevřenou institucí zvyšující u veřejnosti povědomí o umění.

Přehled doprovodných programů

Typ akce	Počet akcí	Počet návštěvníků
Doprovodné programy	501	38 308
Vernisáže	19	5 154
Dětské vernisáže	4	360
Komentované prohlídky	49	2 031
Diskuse a prezentace	22	3 066
Přednášky	68	2 854
Konference a kolokvia	6	769
Filmové projekce	56	3 100
Divadelní představení	24	875
Koncerty	23	1 259
Zájezdy a exkurze	1	29
Brněnská muzejní noc 2016	1	11 794
Eventy	28	2 903
Programy pro děti a rodiny s dětmi	165	2 747
Workshopy pro dospělé	14	877
Programy pro seniory	12	281
Programy pro handicapované	9	209
Edukační programy	380	7 219
Edukační programy pro MŠ	84	1 662
Edukační programy pro 1. st. ZŠ	67	1 313
Edukační programy pro 2. st. ZŠ	105	1 949
Edukační programy pro SŠ	121	2 262
Edukační programy pro VŠ	3	33
Doprovodné a edukační programy celkem	881	45 527

Pořady pro veřejnost v roce 2016 navštívilo 45 527 osob.

SLUŽBY VEŘEJNOSTI

Krom rozmanité výstavní a kulturně-vzdělávací činnosti, zaměřené na různé cílové skupiny, nabízí Moravská galerie i prostor k setkávání. Neméně důležitou a se službami veřejnosti úzce spjatou součástí činnosti MG je však i distribuce informací o činnosti, produktech a službách, a to jak specializovaným odběratelům (médiá, partneři, odborníci, pedagogové), tak různým skupinám veřejnosti.

Propagace výstav a doprovodných akcí

V roce 2016 oddělení marketingu a komunikace připravovalo marketingové kampaně nejen k jednotlivým výstavám, ale i k doprovodným a edukačním programům a dalším aktivitám MG, a to s důrazem na cílové skupiny těchto aktivit a na správné načasování jednotlivých kampaní.

I nadále probíhala velmi úzká spolupráce s lektorským oddělením ve snaze o větší koordinaci obou oddělení, což zastřešila nová pozice náměstkyně pro vnější komunikaci, kterou od ledna 2016 zastává Silvie Šeborová. Velmi důležité bylo také přenastavení cílené distribuce edukačních programů na všechny stupně škol a systematická propagace. Posíleno bylo přímé oslovování pedagogů a koordinace edukačních programů.

U propagace výstav došlo k rozšíření outdoorové reklamy na nových plochách na ulici Veverí v centru Brna. Nadále pokračovala vstřícná spolupráce s Technickými sítěmi Brno a se společností Railreklam, která využívá reklamních ploch hlavních vlakových nádraží v ČR. Kampaně byly vhodně načasovány a rozfázovány, byl brán ohled také na doprovodné programy k výstavám, které byly komunikovány skrze letáky a on-line prostředí (informační kulturní portály a sociální sítě), čímž byl zohledněn důraz na nové marketingové trendy. Hlavní propagační pozornost byla věnována výstavám realizovaným v Uměleckoprůmyslovém muzeu v rámci Roku designu, v této souvislosti pak byla rozvíjena stávající partnerství s důležitými mediálními partnery – například Česká televize, Český rozhlas, Dolce Vita, Elle Decoration, mediální skupina Mafra, rádio Petrov, Student Agency.

Institucionální propagace komunikuje prostřednictvím magazínu, který vychází v půlročních intervalech s tím, že veškeré doprovodné programy jsou prezentovány v separátní tiskovině, jež vychází jednou za dva měsíce. Pololetní magazín MG je atraktivním a živým formátem s rubrikami, jako jsou zprávy z galerie, výstavy, pohled do sbírek, z lektorského oddělení, s kým spolupracujeme, knižní novinky atd. Zahrnuje také inzertní prostor a je distribuován skrze roznosová místa MG – budovy MG, spřátelené instituce, školy, kavárny apod. a rozesílkou přímo z tiskárny na adresář

čítající 500 kontaktů. Tato dvě média jsou k dispozici pro návštěvníky také on-line na www.issuu.com.

Samozřejmostí je propagace na webových stránkách MG, které v roce 2016 procházely vizuální proměnou vstříc implementaci nové vizuální identity Moravské galerie. Dále se využívá propagace skrze sociální sítě – Facebook Moravská galerie, Facebook Moravská galerie dětem a samostatný Facebookový profil Designshopu, Twitter, Instagram, newsletter (pokračování v již nastaveném formátu MailChimp). Facebooková stránka Moravské galerie v roce 2016 dosáhla 10 000 fanoušků.

Moravská galerie inzeruje u stabilních mediálních partnerů, kterými jsou např. ArtMap, Artalk, Art&Antiques, Rovnost, Kam v Brně, Student Agency, Šalina a Brno Business and Style. S mediálními partnery bylo tematicky pracováno, např. partnerem výstavy Aristokracie vkusu se staly časopisy Živá historie a Tajemství české minulosti. V případě výstavy Olgoj Chorchoj byla navázána spolupráce s partnery z designérského mediálního světa, jako jsou portál CZECHDESIGN, časopisy DolceVita, Elle a Elle Decoration. Mediálním partnerem 27. mezinárodního bienále Brno 2016 se stal japonský odborný časopis Idea.

V průběhu první poloviny roku 2016 pokračovalo nastavování principů používání nové vizuální identity MG. Důraz byl kladen na jednotnost a jasnou rozpoznatelnost MG. Došlo ke sjednocení vizuální podoby šablon pro kampaně k výstavním projektům. Byla zavedena nová podoba merkantilních a dalších tiskovin (např. vstupenky, vizitky, hlavičkové papíry apod.).

V roce 2016 oddělení marketingu a komunikace úzce spolupracovalo s univerzitním kinem Scala a Masarykovou univerzitou. V kině Scala proběhlo třídní sympozium k 27. mezinárodnímu bienále grafického designu Brno 2016. Po dobu trvání výstav běžely upoutávky prostřednictvím spotů před promítaným filmem. Cílem bylo také zapojit se do kulturních aktivit pořádaných Turistickým informačním centrem (např. proběhnuvší Brněnské Vánoce).

Důležitým bodem zůstává i práce na zviditelnění Jurkovičovy vily a Rodného domu Josefa Hoffmana. V případě Jurkovičovy vily jsme pro zvýšení povědomí veřejnosti o této architektonické památce přistoupili ke spolupráci s dalšími slavnými brněnskými vilami na společné propagaci, využili jsme rovněž spolupráce s on-line portálem Slevomat, který otevřel cestu do vily typologicky novým návštěvníkům. Snahou je, aby se Jurkovičova vila stala výletním cílem mimobrněnských návštěvníků. Jurkovičova vila se rovněž zapojila do Hradozámecké noci a konal se zde např. *Kloboukový den*.

Oddělení marketingu a komunikace v roce 2016 pokračovalo v získávání nových zajímavých partnerů jak v ČR, tak v zahraničí. Cílem je i navýšení příjmů z pronájmů prostor MG cestou větší propagace. Došlo k upevnění prezentace galerie nejen skrze jednotlivé výstavy a akce, ale i osobnosti s ní spojené a upevnění mediálního obrazu

Moravské galerie jako jedinečného místa, kde lze plnohodnotně a příjemně trávit volný čas, a místa, kde chce člověk zažít něco výjimečného.

Obchodní činnost

Pronájmy

V roce 2016 tržby z pronájmů prostor MG dosáhly výše 998 899 Kč, což proti roku 2015 znamená navýšení o 122 295 Kč a ve srovnání s rokem 2014 dokonce o 192 295 Kč.

Mezi naše významné nájemce patří společnosti jako KPMG Česká republika, Letiště Praha, Středoevropský technologický institut, Magistrát města Brna, Národní divadlo Brno a rovněž Masarykova univerzita, Vysoké učení technické v Brně a další brněnské školy a instituce.

K velmi významným partnerům patří i Medial Agency s. r. o., která založila tradici konání veletrhu švýcarských hodinek s názvem SEW v budově UMPRUM. Každý rok je tento veletrh větší a nabývá na důležitosti a prestiži, a to díky spojení s Moravskou galerií a unikátnímu prostředí Uměleckoprůmyslového muzea.

Galerijní prodejny

V rámci galerijních prodejen došlo v roce 2016 k výrazným proměnám. V březnu 2016 byl oficiálně otevřen Designshop v Uměleckoprůmyslovém muzeu, který proměnou sortimentu a podoby vždy reflektuje aktuální výstavu. K výstavě Maxima Velčovského se zde nabízely jeho autorské designérské počiny, nebo např. produkty značky Qubus. Pro Bienále grafického designu došlo k rozšíření sortimentu o tematický merchandising (brože, plakáty apod).

K výstavě Olgoj Chorchoj byla rozšířena spolupráce se značkami Bomma, TON, Mikov atd. Nedílnou součástí nabídky jsou také produkty čerstvých absolventů Uměleckoprůmyslové školy v Praze, výrazně je zde zastoupena také nabídka šperků a důležitých tematických publikací.

V Pražákově paláci došlo k obměně galerijní prodejny, na níž se podílel Maxim Velčovský, který vytvořil speciální knihovni stěnu. Prodejna je specializována především na publikace o výtvarném umění reflektující stálou expozici nového a moderního umění, umístěné v budově PP. Dále je významným podílem zastoupená také literatura pro děti.

V Místodržitelském paláci probíhá i nadále spolupráce se specializovaným knihkupectvím ArtMap, které dále rozšiřuje nabídku galerijních prodejen.

V roce 2016 došlo k rozšíření stávajících obchodních distribučních kanálů v ČR a v zahraničí. Došlo k navázání spolupráce s novými dodavateli především v oblasti designu, revizi komisionářských smluv a částečnému zavedení on-line plateb v e-shopu

MG. V roce 2016 probíhaly přípravy, které směřují k zavedení zcela nové podoby e-shopu Moravské galerie.

Galerijní kavárny

Abychom zvýšili návštěvnický komfort, je v budovách Moravské galerie zajištěno občerstvení díky kavárně Morgal v Místodržitelském paláci s možností příjemného venkovního posezení v klidu nádvoří. Dále pak kavárna PRAHA / Fórum pro architekturu a média ve vedlejších prostorách Pražákova paláce nabízí spojit osvěžení se s bohatým kulturním programem. Od roku 2016 se rozšířila nabídka o kavárnu BLOKK situovanou na terase Uměleckoprůmyslového muzea.

Partneři

V oblasti sponzoringu se dařilo udržet si stávající partnery, došlo k prodloužení smlouvy se společností SPP CZ, a. s., která finančně přispívá na volné vstupy do stálých expozic. Expozice moderního umění byla finančně podpořena společností Jet Investment Management, a. s. Nadále pokračuje spolupráce se společností Steilmann Praha spol. s r. o., která dodala košile pro pracovníky ostrahy a bezpečnosti sbírek s výraznou slevou.

V oblasti sponzoringu se podařilo navázat spolupráci s partnery k jednotlivým projektům. Minipivovar Hauskrecht vytvořil speciální pivo k Bienále Brno 2016 a rovněž nám zdarma poskytl své produkty na naše vernisáže a společenské akce. V případě výstavy Maxim Velčovský byl partnerem výstavy Lasvit. Projekt Olgoj Chorchoj podpořila Nadace ČEZ (250 000 Kč) a Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze (spoluvydavatel katalogu – finanční podíl 250 000 Kč), dalšími partnery byly společnosti Bachl (nefinanční materiálové plnění v hodnotě 275 000 Kč), Bomma (50 000 Kč), BMW (sponzorská doprava hostů na vernisáž výstavy), Etna iGuzzini (nastavení výstavy zdarma), Laufen (50 000 Kč), Mikov (50 000 Kč) a TON (50 000 Kč).

Výstava Neváhej a ber! Laureáti Ceny Jindřicha Chalupického ze sbírky Magnus Art byla podpořena finančním darem 250 000 Kč od J&T Banky.

Vinařství Kořínek a Trávníček nám sponzorsky a včetně servírování zajistilo svá velmi kvalitní vína na vybrané vernisáže. Květinářství Carmen Flora dodalo květinovou výzdobu a květiny na vernisáže a pro naše významné hosty.

Knihovna MG

Knihovna Moravské galerie je veřejná muzejní knihovna zaměřená na literaturu zejména z oblasti výtvarného umění. Představuje nejrozsáhlejší odbornou knihovnu

tohoto druhu na Moravě a řadí se mezi renomované uměnovědné knihovny České republiky. Knihovna se nachází ve 3. patře Pražákova paláce v ulici Husova 18 a je přístupná v úterý – čtvrtek od 10.00 do 18.00 a v pátek od 10.00 do 16.00 hodin.

Rozsah knižního fondu

Počet knihovních jednotek	142 507
Přírůstky za rok 2016	1 291
z toho získáno nákupem	188
z toho získáno darem	697
z toho získáno výměnou	406

Služby čtenářům

Počet zaregistrovaných čtenářů	189
Počet čtenářských návštěv	1 967
Počet prezenčních i absenčních zápůjček	7 943
z toho v rámci meziknihovní výpůjční služby	73
Odborné bibliografické a faktografické porady	1 013
Zhotovení xerokopií pro potřeby čtenářů	1 405

Zpracování knižního fondu

Jmenná a předmětná katalogizace včetně retrokatalogizace	1 454
Analytický popis článků v domácích a zahraničních periodikách	237 titulů 297 záznamů

Knižní výměna

Do knihovny MG došlo ze zahraničí	235 titulů	v hodnotě 127 931 Kč
z institucí v ČR	252 titulů	v hodnotě 76 219 Kč
Publikace odeslané z MG do zahraničí	266 titulů	v hodnotě 93 284 Kč
do institucí v ČR	332 titulů	v hodnotě 118 504 Kč

Výměna publikací vydaných Moravskou galerií v Brně za katalogy výstav jiných muzeí a galerií u nás i v zahraničí tvoří významný podíl v akviziční činnosti knihovny MG. V roce 2016 jsme udržovali výměnné styky s 51 galeriemi a muzei v ČR, dalších 41 partnerů pak představovaly významné instituce v cizině.

V roce 2016 se v knihovně vykonávaly standardní knihovnické činnosti, mezi které patří služby čtenářům, akviziční činnost, zpracování knihovního fondu, práce s knihovním systémem Verbis, revize fondu, knižní výměna a další nezbytné aktivity spojené s provozem knihovny. Jedním z nejdůležitějších úkolů knihovny je budování komplexní soustavy informačních zdrojů pro oblast umění a zpracování knihovních fondů v elektronické podobě a jeho vystavení na internetu. Zpřístupňování knihovního

fondu na internetu představuje prioritní úkol knihovny. Ve sledovaném roce dosáhly virtuální návštěvy on-line katalogu, který je umístěn na webových stránkách Moravské galerie v Brně, počtu 31 330 vstupů. Díky elektronickému zpracování knihovního fondu a jeho dostupnosti v internetovém prostředí narůstají rovněž požadavky badatelů a studentů na meziknihovní výpůjční služby.

Katalogizační záznamy knihovny MG jsou vystaveny v Souborném katalogu ČR (www.caslin.cz). Knihovna MG je součástí Virtuální umělecké knihovny, sdružení deseti českých knihoven s příbuzným knižním fondem (NG, UPM, NTM, AVU, VŠUP, MG, Muzeum umění Olomouc, GVV Ostrava, ZČM Plzeň, NFA Praha), které v roce 2016 pokračovalo v rozvíjení brány ART – Umění a architektura, jedné z oborových bran při Jednotné informační bráně Národní knihovny ČR (<http://art.jib.cz>). Portál ART umožňuje souběžné prohledávání nejen elektronických katalogů uvedených knihoven, ale i přístup k placeným databázím a dalším elektronickým zdrojům z oblasti umění a humanitních věd.

Pro střední školy a vysoké školy byly organizovány exkurze, na kterých se studenti různých typů škol seznámili s knihovnou a možnostmi získávání informací z uměnovědných oborů. Knihovna dlouhodobě spolupracuje se Střední odbornou knihovnickou školou v Brně při realizaci studentských praxí.

Na rok 2016 knihovna opět získala dotaci na retrokatalogizaci knihovního fondu v grantovém programu VISK 5 Retrokon, díky které bylo vyhotoveno a odesláno do Souborného katalogu ČR 2 658 záznamů. Dále v roce 2016 knihovna poskytovala vzdálený přístup k licencovaným elektronickým zdrojům knihovny k databázím EBSCO a Manuscriptorium. Tento úkol jsme řešili ve spolupráci s knihovnamí oborové brány ART v grantovém programu VISK 8b. Ve sledovaném roce jsme se podruhé zapojili do projektu MK ČR Česká knihovna a rozšířili jsme tak akviziční činnost knihovny. V rámci projektu VISK 7 Kramerius byla získána dotace na digitalizaci časopisu Veraikon. Celkem bylo zdigitalizováno 3 617 stran.

Stejně jako každý rok probíhaly elektronické revize fondu. V roce 2016 byla dokončena elektronická revize českých a zahraničních výstavních katalogů a provedena následná super revize za dvouleté revizní období 2015–2016. Celkem bylo zrevidováno 35 803 katalogů.

V oblasti služeb jsme se zaměřili na zlepšení a zatraktivnění webového katalogu, a to vkládáním naskenovaných obálek a obsahů. Celkem bylo pořízeno 8 158 skenů. Kromě zvýšené informační hodnoty katalogu dochází i k pozitivním změnám jeho vizuální podoby. V rámci zlepšení služeb veřejnosti došlo k rozšíření otevírací doby v dopoledních hodinách, takže čtenáři mají možnost využívat knihovnu v rozsahu třiceti hodin týdně.

Knihovna se opět zapojila do akce *Brněnská muzejní noc* a jako každý rok proběhla ve studovně repríza výstavy *Nejkrásnější české knihy 2015*. V rámci 27. mezinárodního bienále grafického designu knihovna získala a zpracovala kompletní knižní soubor exponátů z doprovodné výstavy *Studovna – Tabula rasa*.

Archiv MG

Veřejný archiv s badatelnou sídlí v deponitární budově MG v Brně-Řečkovících, v ulici Terezy Novákové 64a. Archivní pracoviště současně vykonává i správu ústřední spisovny a odborný dohled nad výkonem spisové služby v MG.

Archivní fondy a sbírky

Archivní fondy a sbírky	36	273,03 bm
z toho archivní soubory v přímé správě	31	269,62 bm
z toho archivní soubory v evidenčním dohledu	5	3,41 bm
Výběr archiválií ve skartačním řízení	0	0 bm
Výběr archiválií mimo skartační řízení	1	1,3 bm
Inventarizace archivních fondů		0 bm
Počet zrestaurovaných a zkonzervovaných evidenčních jednotek		2

Fond Moravské galerie Brno je průběžně zpracováván formou manipulačního seznamu druhého typu. Fond Jana Svobody, původně uložený ve sbírce fotografie, byl převeden do přímé správy archivu. Práce na tomto fondu nebyly uzavřeny a změny zaevidovány, není dokončena pomůcka.

Badatelská agenda

Badatelské návštěvy	46
Badatelské dotazy (telefonické, e-mailové)	75
Písemné rešerše	0
Počet evidenčních jednotek vydaných badatelům k nahlédnutí	94
Počet zhotovených kopií a skenů	698
Počet zapůjčených evidenčních jednotek	8

Pracovnice archivu se v roce 2016 zapojila do příprav na projektu NAKI Obrazárna (ve spolupráci s MZM). Archivárka se dále věnovala přípravě aktualizace spisového a skartačního řádu MG, tvorbě výkazů MG, především povinným zprávám o činnosti instituce za rok 2016.

Agenda povolování vývozu předmětů kulturní hodnoty do zahraničí

Agendu povolování vývozu předmětů kulturní hodnoty do zahraničí podle zákona 71/1994 Sb. ve znění pozdějších předpisů zajišťovali v roce 2016 pověřeni odborní pracovníci PhDr. Kateřina Svobodová a Mgr. Ondřej Chrobák. Moravská galerie v Brně přijala celkem 61 žádostí o osvědčení k vývozu předmětů kulturní hodnoty, z toho bylo 19 žádostí o trvalý vývoz užitého umění, 42 žádostí o trvalý vývoz volného umění. V roce 2016 neobdržela Moravská galerie žádnou žádost o vývoz na dobu určitou.

Až na jednu výjimku (07-06-01-2016/MG-U, kdy majitel žádost stornoval), byla osvědčení k vývozu vydána.

Dobrovolnický program

Během roku 2016 se do dobrovolnického programu Moravské galerie v Brně zapojilo 45 dobrovolníků a 34 stážistů. Významnou měrou se dobrovolníci podíleli na aktivitách Oddělení marketingu a komunikace jako jsou například vernisáže nebo pomoc při propagačních kampaních, či Oddělení managementu sbírek, kde pomáhali s digitalizací sbírkového fondu galerie. Dobrovolníci také přispěli k úspěchu Brněnské muzejní noci, kdy pomáhali primárně s propagací události a podíleli se na pomoci při realizaci náročného programu.

Společnost přátel MG (SPMG)

Společnost přátel Moravské galerie v Brně je spolkem sdružujícím zájemce o dění v Moravské galerii v Brně i zájemce o výtvarné umění obecně. Spolek, který vznikl už v roce 1998, poskytuje svým členům pravidelné informace o dění v Moravské galerii v Brně, nabízí možnost volného vstupu nejen do expozic, ale také na výstavy a vybrané doprovodné akce a programy. Přátelé tak mají možnost navštěvovat přednášky, koncerty, vernisáže, výstavy s odborným výkladem kurátorů, účastnit se odborně vedených zájezdů i nakupovat publikace v galerijních obchodech s členskou slevou.

Činnost spolku pokračovala i v roce 2016 možnostmi navštěvovat cyklus výtvarných dílen pro dospělé a seniory CREATIVE 60+ nebo komponované večery spojující hudbu, literaturu a výtvarné umění nazvané VOX IMAGINIS. Ve spolupráci se Společností přátel MG pořádá Moravská galerie v Brně každoročně Letní výtvarné kurzy, týdenní příměstské tábory pro děti zaměřené na výtvarné umění a kulturní dění, Barevná dopoledne, každotýdenní výtvarné workshopy na nádvoří Místodržitelského paláce určené dětem předškolního věku a jejich rodičům, a výtvarné dílny pro handicapované Mezi námi.

Úspěšně bylo podáno šest žádostí o dotace v oblasti kultury a volnočasových aktivit dětí a mládeže, které byly ve spolupráci s MG použity na aktivity pro děti, mládež, dospělé, seniory a handicapované.

Společnost přátel Moravské galerie v Brně ve spolupráci s Moravskou galerií v Brně uděluje jednou za dva roky Cenu Michala Ranného. V roce 2016 ocenění získal Marian Palla, a to za osobitý přínos a inspirativní vliv na mladou generaci.

Mimořádnou akcí byl zájezd do Vídně, kde měli členové možnost navštívit Lichtenštejnský letní palác s výkladem ředitele lichtenštejnských sbírek Johanna Kräftnera a aktuální výstavy ve vídeňských galeriích.

Valná hromada členů Společnosti přátel Moravské galerie proběhla v adventním čase a byla příjemným předvánočním setkáním spojeným s volbou nového předsednictva.

MG jako poskytovatel veřejných standardizovaných služeb

Ve smyslu zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění zákona č. 483/2004 Sb., se muzea zřizovaná Ministerstvem kultury České republiky stala poskytovateli standardizovaných veřejných služeb. Na základě této zákonné normy zajišťuje MG veřejnosti poskytování těchto standardů:

- standard časové dostupnosti
- standard ekonomické dostupnosti
- standard fyzické dostupnosti

Otevírací doba MG je od středy do neděle vždy od 10 do 18 hodin, ve čtvrtky jsou výstavy přístupny až do 19 hodin. Návštěvní doba expozic a výstav, kterými Moravská galerie v Brně zpřístupňuje své sbírky, popřípadě umělecké předměty z výpůjček, stejně jako pořádání programových akcí, čerpajících z vlastních sbírkových předmětů nebo uměleckých předmětů vypůjčených, se veřejně oznamuje vývěskami na výstavních budovách, zprávou na internetových stránkách, tištěnými programy a dalšími propagačními materiály. V případě změny otevírací doby také prostřednictvím anonce v aktualitách na webových stránkách a rovněž na sociálních sítích.

Pro zabezpečení standardu ekonomické dostupnosti má MG propracovaný systém vstupného. Bezplatnou návštěvu umožňuje dětem do 6 let, pedagogickému doprovodu školních skupin, po předložení platného průkazu pak také pracovníkům tisku a veřejnoprávních médií, studentům všech středních a vysokých škol s výtvarným a uměnovědným zaměřením, držitelům průkazu ZTP, ZTP-P včetně jejich doprovodu a členům odborných a zájmových sdružení (ICOM, AMG nebo Rada galerií, SPMG, Unie výtvarných umělců ČR, IAA/AIAP), dále členům Zvazu múzeí na Slovensku, pracovníkům Národního památkového ústavu a členům ICOMOS, INSEA či některých partnerských institucí a organizací.

Vybraným skupinám návštěvníků pak nabízí možnost slev – zvýhodněné rodinné vstupné a snížené vstupné platící pro občany ČR starší 60 let, žáky základních škol, učně, studenty středních a vysokých škol a ostatních školských zařízení po předložení studijního průkazu, držitelům průkazu Karta mládeže v ČR, ISIC, ITIC, IYTC, KPVO, EYCA a některých smluvních partnerských institucí (zaměstnanci NdB) a spolků (Klub českých turistů), držitelům karty magazínů Art&Antiques a Dějiny a současnost. Dále je

v nabídce rovněž skupinové vstupné, které odpovídá poloviční ceně. Stejná cena je potom také pro držitele karty IKEA FAMILY.

V roce 2016 byly všechny stálé expozice přístupné všem návštěvníkům zdarma.

Velkou pozornost věnuje MG zdravotně handicapovaným občanům. Kromě toho, že pravidelně zařazuje do své programové nabídky pořady věnované speciálně jim a problémům spojeným s jejich začleněním do společnosti lidí, kteří tyto problémy neznají, usiluje v maximální míře o dosažení plné fyzické přístupnosti svých budov i pro návštěvníky s omezenou schopností pohybu a orientace. Budovy Pražákova paláce, Uměleckoprůmyslového muzea i depozitární budovy v Řečkovicích pro ně mají vyčleněn bezbariérový služební vchod, umožňující použití výtahu do ostatních poschodí budov. V budově Místodržitelského paláce bylo v roce 2016 nutné řešit pohyb handicapovaných návštěvníků individuálně po domluvě s ostrahou objektu. Tento problém by měl být vyřešen v rámci plánovaných stavebních úprav objektu. MG nabízí handicapovaným návštěvníkům možnost poskytnutí osobního doprovodu, který by jim pohyb a orientaci po budově usnadnil. Tato služba je poskytována na základě předchozí domluvy. Všechny budovy MG jsou vybaveny přebalovacím pultem, kočárky a vozíky pro usnadnění návštěvy rodičů s dětmi a osob s omezenou pohyblivostí.

VĚDECKOVÝZKUMNÁ ČINNOST

Institucionální podpora na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace (DKRVO)

Poskytovatel grantu: MK ČR

Koordinace projektu: Michal Žďárský

Projekty řešené v rámci DKRVO v roce 2016:

REALIZACE VÝSTAV A ODBORNÝCH PUBLIKACÍ

Josef Šíma: „Cesta k Vysoké hře“

řešitel: Petr Ingerle

Těžiště tohoto výzkumného cíle spočívá v novém výzkumu, zhodnocení a prezentaci Šímovy raného díla a jeho působení v pařížské skupině Vysoká hra (Le Grand jeu). V roce 2016 uskutečnil řešitel spolu s odbornou pracovnící Národní galerie v Praze Annou Pravdovou studijní cestu do Francie za účelem sběru potřebných materiálů. Plánovanými výstupy jsou výstava a odborná publikace v roce 2018.

OCH! Olgoj Chorchoj: Logika emoce

řešitelé: Rostislav Koryčánek, Lada Hubatová-Vacková

Navzdory faktu, že produkty dua Olgoj Chorchoj jsou známy po celém světě, samostatná výstava k jejich práci dosud realizována nebyla. Výstava v brněnském Uměleckoprůmyslovém muzeu byla zpětným ohlédnutím za dosavadní práci Michala Froňka a Jana Němečka. Tato retrospektiva není jen chronologickým vystavením realizací OCH, ale pokusem o výběrovou tematizaci důležitých momentů jejich profesní dráhy. K výstavě vyšel v roce 2016 katalog v české a anglické mutaci.

Soupisový katalog italského malířství 14.–18. století v Moravské galerii v Brně

řešitel: Zdeněk Kazlepka

Další z řady soupisových katalogů sbírek MG přinese nejen revizi stávajících atribucí, ale poprvé zhodnotí dosud neurčená a nepublikovaná díla, která by mohla být italské provenience, a tak přinese nové ověření těchto dosud neznámých děl. Bude se též zabývat původem těchto obrazů a dějinami sbírky od vzniku Františkova musea v roce 1817 do současnosti s důrazem na sbírku italského malířství. Vydání soupisového katalogu je plánováno na rok 2019.

Vydání neuplatněného výsledku k ukončenému cíli 1.3 Podoby stejného

řešitel: Jiří Pátek

Završení cíle Podoby stejného, jehož součástí byla výstava a katalog k dílu fotografa Jana Svobody. Autor ve své studii analyzuje změny v hodnocení osobnosti a díla Jana Svobody, k nimž došlo od sedmdesátých let minulého století do současnosti. Výsledek byl publikován v periodiku Historická fotografie.

PREZENTACE VÝTVARNÉ A VIZUÁLNÍ KULTURY V MUZEJNÍM KONTEXTU

Komunismus. Instituce, umění, architektura a design (1948–1989)

řešitelé: Ondřej Chrobák, Rostislav Koryčánek, Marta Sylvestrová, Petr Ingerle, Andrea Husseiniová, Andrea Březinová, Jiří Pátek, Alena Krkošková, Jana Písaříková

Jde o stěžejní výzkumný cíl MG v letech 2015–2017. Cílem je prostřednictvím výzkumných výsledků zpracovat neuralgickou epochu dějin Československa skrze fungování výtvarné a vizuální kultury. Bádání je zaměřeno především na popis společenských a politických očekávání a nároků, které byly spojovány s výtvarným uměním, jeho shromažďováním a prezentací. Pozornost bude věnována široké oblasti výtvarného umění, užitého umění a bytové kultury v letech 1948–1989. Výstava a vydání katalogu jsou plánovány na podzim roku 2017.

Záblesky paměti

řešitelé: Ondřej Chrobák, Petr Ingerle, Jana Písaříková

Po vybudování a úspěšném otevření stálé expozice ART IS HERE v Pražákově paláci v prosinci roku 2015 je druhým zásadním výsledkem tohoto cíle odborná publikace Příběhy umění po roce 1945, jež obsahem reflektuje osobnost a dílo Jiřího Valocha, stěžejní postavy pro vznik zmíněné expozice. Vydání publikace ve formě kritické antologie textů Jiřího Valocha je plánováno na rok 2017.

Brno „předměstím Vídně“

řešitel: Petr Tomášek

Moravská metropole byla v minulosti pro své historické, sociální a kulturní vazby k rakouskému hlavnímu městu mnohokrát označena za „předměstí Vídně“. Tato skutečnost se nemalou měrou odráží i ve struktuře sbírek Moravské galerie v Brně, kam se v 19. století a první polovině 20. století dostaly prostřednictvím brněnských sběratelů Heinricha Gomperze, Arnolda Skutezkého a dalších mj. významné konvoluty rakouského malířství 19. století. Vzhledem k faktu, že od publikování studií, které se tímto tématem zabývaly, uplynula již řada let, otevřel se prostor pro novou interpretaci některých myšlenek. Řešitel hodlá zpracovat k této problematice dva výsledky v podobě recenzovaných článků, které nabídnou nový vědecký úhel pohledu.

BULLETIN MORAVSKE GALERIE V BRNĚ

V roce 2016 vydala Moravská galerie v Brně Bulletin č. 73 a Bulletin č. 74. První číslo je zaměřeno na téma Umělecké archivy / Archivy umělců. Reflektuje situaci, kdy pro konceptuální umělce představovaly osobní archivy nejen způsob dokumentace, ale ve stejné míře svébytné médium umělecké tvorby. Zásadní je, že průzkum těchto archivů přinesl v posledních letech zásadní revizi pohledu na umění minulého půlstoletí. Bulletin č. 74 svým obsahem věnoval hlavní pozornost období normalizace a procesu vyrovnávání a hledání živého obsahu pro stranickými funkcionáři a odborníky vnucenou formu na poli architektury, užitého a volného umění. Cílem bylo poskytnout nový možný pohled na dané období.

Grantová agentura České republiky (GAČR)

Petr Tomášek: GAP409/12/2017 – Vědecký katalog obrazárny v Rájci nad Svitavou a sběratelství rodu ze Salm-Reifferscheidtu v 18.–20. Století

Hlavním cílem projektu bylo vytvoření rukopisu vědeckého katalogu obrazárny zámku v Rájci nad Svitavou. Ten zahrnuje obrazy, které byly shromážděny v rámci sběratelské, objednavatelské a mecenášské činnosti několika generací rájecké větve rodu ze Salm-Reifferscheidtu v období 18.–20. století a které se dnes nacházejí ve sbírkách státních zámků Rájec nad Svitavou, Jaroměřice nad Rokytnou a ve sbírce Moravské galerie v Brně. Katalog zahrnuje obrazy od středověku do počátku 20. století. U všech jsou uvedeny podrobné technické údaje a u většiny z nich i připojena rozšířená katalogová hesla obsahující informace o jejich autorství nebo autorském okruhu, škole, zemi původu, historii, provenienci, pokud byly tyto informace výzkumem zjištěny, dále umělecko-historickou interpretaci a zhodnocení. Katalog dále obsahuje stručnou úvodní stať shrnující historii sběratelství rájeckých Salm-Reifferscheidtů. Byla pořízena úplná obrazová dokumentace sbírky a u některých obrazů provedeny nezbytné restaurátorské průzkumy potřebné pro jejich vědecké zhodnocení. Dne 16. 12. 2016 byla v prostorách Místodržitelského paláce Moravské galerie v Brně otevřena výstava Aristokracie vkusu, k níž vyšel katalog Aristokracie ducha a vkusu.

Zdeněk Kazlepka: GA13-09381S – Italská kresba vrcholného a pozdního baroku z veřejných sbírek České republiky (1630–1800)

Dosaženým cílem bylo popsání, autorské určení, dobové zařazení, ikonografické označení a sledování proveniencí dosud umělecko-historicky nezpracovaných mistrovských italských kreseb, včetně anonymů, dílenských replik či kopií z doby vrcholného barokního uměleckého slohu až po jeho vyznění do neoklasicismu. Tyto kresby (asi 100 kreseb) z období ohraničeného přibližně lety 1630–1800 jsou uloženy převážně ve veřejných sbírkách České republiky. Výsledkem je rukopis katalogu italských kreseb vrcholného a pozdního baroku z veřejných sbírek České republiky. Vedle základní katalogové části, která je rozdělena podle lokálních italských škol, obsahuje úvodní studii sledující obecné umělecko-historické problémy stanoveného období, rejstříky a bibliografii. Jde o druhý díl z připravované řady dvou katalogů, které mají obsáhnout starou italskou kresbu (15.–18. století) ve veřejných sbírkách České republiky. V roce 2016 byl vydán Univerzitou Karlovou ve spolupráci s Moravskou galerií.

Moravská galerie zareagovala v roce 2016 též na novou výzvu GAČR, kam podala trojici projektů Gottfried Libalt (1610–1673). Enigmatický malíř 17. století řešitele Z. Kazlepky, Vlasový šperk jako specifikum biedermeieru v muzejních sbírkách v Čechách, na Moravě a na Slovensku řešitelky A. Krkoškové a Ke slávě a ozdobě. Obřadní textilie 14.–18. století z brněnských sbírek řešitelky A. Husseiniové. Žádnému z předložených projektů však nebyl poskytnut grant.

Program aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI)

Igor Fogaš: DF13P01OVV016 – Metodika uchovávání předmětů kulturní povahy – optimalizace podmínek s cílem dosažení dlouhodobé udržitelnosti

Situace v oblasti optimalizace ukládání a ochrany sbírkových předmětů se v posledních letech obecně zlepšuje a řada muzejních institucí investuje do výstavby nových depozitářů, nebo za tímto účelem rekonstruuje stávající objekty. Tento vývoj je nejen odrazem nových, přesnějších zákonných pravidel a metodik nastavených MK ČR, ale i celosvětovým trendem preventivní péče s důrazem na zajištění optimálních podmínek pro ukládání, manipulaci a vystavování předmětů kulturního dědictví. Stále více se však ukazuje, že problematika realizace depozitářních prostor je řešena pouze izolovaně a individuálně, na základě konkrétních ekonomických a personálních možností jednotlivých institucí.

Řešitel Igor Fogaš v rámci projektu Metodika uchovávání předmětů kulturní povahy provedl při pracovní návštěvě v Mnichově a Linci kalibrovaným mobilním digitálním dataloggerem nezávislý monitoring mikroklimatu expozic a výstav významných sbírkových institucí. Sledováno bylo uplatňování norem i metodika tvorby vhodných podmínek pro zajištění stability historických i moderních materiálů sbírkových děl.

V galeriích v Praze a na SZ Hluboká nad Vltavou byla provedena kontrola dat získaných měřeními parametrů mikroklimatu a vyhodnocení stavu vybraných uměleckých děl prohlídkové trasy SZ Hluboká nad Vltavou s ohledem na možnosti uchování a ochrany děl v konkrétních podmínkách daného prostoru určeného k prezentaci veřejnosti. Nyní již probíhá i externí restaurování poškozených exponátů. Poskytnuty byly konzultace k tvorbě a produkci CD-keramika a CD-obrazy. Diskutovány jsou konkrétní parametry optimálního klimatu pro uchování různých materiálů. V rámci pomoci menším institucím bylo provedeno měření parametrů klimatu v expozici Josefa Jambora Muzea města Tišnova a ve výstavních prostorách Jamborovy galerie Tišnov. Prospěšná byla prohlídka nového Centrálního depozitáře UPM v Praze – Stodůlkách a prohlídka depozitáře Židovského muzea v Praze.

Výsledky výzkumu prezentoval Igor Fogaš dne 7. října 2016 v Brně na mezinárodní konferenci *Jdeme stejnou cestou? Restaurování nábytku v Německu a Česku* přednáškou *Principy komplexní péče o umělecké předměty ze dřeva*.

Dosažené výsledky grantu NAKI jsou již nyní uplatňovány i provozně-ekonomicky, při zvyšování kvality uchování sbírek MG do budoucna, při stanovení podmínek zapůjčení sbírkových předmětů a prezentacích na výstavách.

Projekt bude ukončen v roce 2017.

Petra Medříková: DF13P01OVV007 – Historický fotografický materiál – identifikace, dokumentace, interpretace, prezentace, aplikace, péče a ochrana v kontextu základních typů paměťových institucí

V rámci projektu řešitelky Petry Medříkové Historický fotografický materiál proběhly práce ve znamení příprav výstavy a katalogu s názvem Šlechta před objektivem. Ateliérové portréty aristokracie (8. 12. 2016 – 16. 4. 2017), prezentující fotografické šlechtické portréty ze sbírek Moravské galerie. V rámci výstavy proběhne v roce 2017 cyklus přednášek a komentovaných prohlídek. Řešitelka Petra Medříková aktuálně zajišťuje obsah certifikované genealogické mapy s fotografickými portrétními rodokmeny čtyřiceti nejvýznamnějších šlechtických rodů, sídlících v českých zemích. Genealogická mapa bude dokončena v první polovině roku 2017 a spuštěna jako veřejně přístupný webový informační portál.

Ukončení projektu je stanoveno na rok 2017.

PUBLIKAČNÍ ČINNOST

Bulletin Moravské galerie v Brně

Bulletin Moravské galerie v Brně je recenzovaným neimpaktovaným periodikem s dlouholetou tradicí, v němž jsou publikovány odborné studie zaměřené na problematiku výstavní praxe, metodologické problémy oboru dějin umění a jiných humanitních věd, případně na problematiku institucionálního ukotvení muzejních a galerijních organizací.

Bulletin Moravské galerie v Brně č. 73 i 74 vydala Moravská galerie v Brně v roce 2016 jako výstup v rámci institucionální podpory na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace (DKRVO), poskytnuté Ministerstvem kultury ČR.

Členy redakční rady v roce 2016 byli:

Mgr. Karel Císař, Ph.D., VŠUP Praha

Mgr. Petra Hanáková, Ph.D., VŠVU Bratislava, SNG Bratislava

doc. Mgr. Lada Hubatová-Vacková, Ph.D., VŠUP Praha

Mgr. Ondřej Jakubec, Ph.D., FF MU

Mgr. Rostislav Koryčánek, MG

Mgr. Alexandra Kusá, Ph.D., SNG

Marek Pokorný, Plato Ostrava

PhDr. Tomáš Winter, Ph.D., Ústav dějin umění AV ČR

Mgr. Jan Zálešák, Ph.D., FaVU VUT v Brně

Bulletin Moravské galerie v Brně č. 73

(ISSN 0231-5793)

Šéfredaktor: Jan Press

Redakce: Ondřej Chrobák, Jana Písaříková

Jazyky: čeština, angličtina, 143 s.

Grafická úprava: Lukáš Kijonka, Michal Krůl, Alena Gratiarová

www.facebook.com/Kolektiv.studio

Bulletin Moravské galerie v Brně č. 73 se zabývá tématy, která kladou důraz na analýzu lokálních dějin umění 70. a 80. let dvacátého století. Spojovacím článkem tohoto čísla je skutečnost, že většina materiálů čerpá ze studií paměti a pracuje s analýzou uměleckých archivů a archivů umělců.

Bulletin Moravské galerie v Brně č. 74

(ISSN 0231-5793)

Šéfredaktor: Jan Press

Redakce: Rostislav Koryčánek

Jazyky: čeština, angličtina, 94 s.

Grafická úprava: Lukáš Kijonka, Michal Krůl, Alena Gratiarová

www.facebook.com/Kolektiv.studio

Tématem 74. bulletinu Moravské galerie v Brně je období „normalizace“. Texty, publikované v tomto Bulletinu MG jsou prvním ohledáváním tématu, které by mělo vyústit do podoby výstavního projektu MG – Paneland. Největší československý experiment, který bude uveden v roce 2017 v hlavních prostorách Uměleckoprůmyslového muzea Moravské galerie.

Další okruh publikační činnosti představují katalogy jednotlivých výstav. Prakticky každá výstava je opatřena vlastní doprovodnou tiskovinou, jejíž podoba odpovídá rozsahu a závažnosti toho kterého výstavního projektu – od brožur až po objemné katalogy splňující kritéria vědecké monografie. Důraz je přitom kladen na vysokou odbornost textu i na kvalitní obrazovou přílohu, grafické provedení a úroveň tisku.

Katalogy výstav a publikace vydané nebo spoluvydané Moravskou galerií v roce 2016

Maxim Velčovský. Vše za 39

(ISBN 978-80-7027-297-8)

Editor: Radek Wohlmuth

Jazyk: česko-anglická verze, 304 s. Grafická úprava: Ex Lovers

Katalog je v případě stejnojmenné výstavy Maxima Velčovského v Moravské galerii nedílnou součástí celého projektu víc než obvykle. Nejenže je podobně jako expozice

absolutně nejrozsáhlejší prezentací tohoto ikonického designéra, ale unikátní je i jeho koncept těsně svázaný s výstavním prostorem. Koncept a grafický design katalogu vytvořilo studio Ex Lovers, fotografoval Tomáš Souček, texty napsal kurátor výstavy Radek Wohlmuth. Katalog vyšel v česko-anglické jazykové verzi.

27. mezinárodní bienále grafického designu Brno 2016

(ISBN 978-80-7027-300-5)

Autoři: Tomáš Celizna, Adam Macháček, Radim Peško

Jazyk: čeština, angličtina, 344 s.

Grafická úprava: Tomáš Celizna, Adam Macháček, Radim Peško

Tento katalog vyšel u příležitosti 27. ročníku Mezinárodního bienále grafického designu Brno 2016 a zabýval se klíčovými pojmy současného grafického designu a vizuální komunikace. Reagoval na proměny a stav současného grafického designu; jeho množství, rozmanitost, nepřehlednost či zdánlivou povrchnost. Ambicí textů katalogu bylo postihnout v obecné i v subjektivní rovině některé z pojmů, které současnou vizuální kulturu definují nebo ovlivňují.

OCH! Olgoj Chorchoj. Logika emoce

(ISBN 978-80-7027-301-2) – čeština

(ISBN 978-80-7027-302-9) – angličtina

Autoři: Lada Hubatová-Vacková, Rostislav Koryčánek

Jazyk: čeština, 256 s., anglické resumé

Jazyk: angličtina, 256 s.

Grafická úprava: Jiří Karásek, Tereza Pavelková (Studio Marvil)

Designéři a architekti Michal Froněk a Jan Němeček založili společné studio – nazvané Olgoj Chorchoj – v roce 1990. Od roku 2000 jsou vedoucími Ateliéru produktového designu na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze. V českém i globálním kontextu patří ke špičce ve svém oboru. Publikace představuje jejich profesní dráhu v oblasti designu, architektury, výstavnictví formou autorských esejů a kompletním soupisem jejich dosavadních realizací.

Jak se dělá galerie

(ISBN 978-80-7027-303-6)

Autoři: Ondřej Chrobák, Rostislav Koryčánek, Jan Press, Martin Vaněk

Jazyk: čeština, 70 s.

Grafická úprava: Veronika Kopečková, ilustrace David Böhm

Knihy Jak se dělá galerie je věnována především dětem ve věku 8–12 let. Svě si v ní najde každý, kdo se o umění zajímá a chtěl by nahlédnout „pod pokličku“ galerijního provozu. Je bohatě ilustrovaná Davidem Böhmem a vtipnými texty zve čtenáře do světa muzeí a galerií, kde je možné zažít nečekaná setkání a odkrývat poutavé příběhy.

Šlechta před objektivem. Ateliérové portréty šlechty

(ISBN 978-80-7027-304-3)

Editorka: Petra Medříková

Jazyk: čeština, 178 s., anglické resumé

Grafická úprava: Lukáš Kijonka, Alena Gratiasová

Tato doprovodná publikace stejnojmenné výstavy, připravené ze sbírek Moravské galerie v Brně, seznamuje čtenáře s portrétní fotografickou tvorbou zachycující představitele šlechty v rakousko-uherské monarchii, včetně panovnické dynastie Habsburků. Představuje běžnou ateliérovou produkci (vizitky, kabinetky) i reprezentativnější snímky většího formátu, na kterých jsou sledovány proměny stylu a techniky portrétní fotografie v období od druhé poloviny 19. století do první třetiny 20. století. Publikace je dalším z řady dokladů toho, že fotografie je i ve své nejtradičnější podobě živým materiálem, který dokáže přes hradbu století promlouvat k současnému člověku.

Patricie Fexová: Rysy / Features

(ISBN 978-80-7027-296-1)

Kurátor: Ondřej Chrobák

Jazyk: čeština, angličtina, 20 s.

Grafická úprava: Radim Peško

Adéla Svobodová: Antiobjekt

(ISBN 978-80-7027-299-2)

Kurátor: Petr Ingerle

Jazyk: čeština, angličtina, 16 s.

Grafická úprava: Radim Peško

Martin Horák: Spin-off

(ISBN 978-80-7027-306-7)

Kurátor: Petr Ingerle

Jazyk: čeština, angličtina, 16 s.

Grafická úprava: Radim Peško

Název Výměna rolí odkazuje k fenoménu, který je pro minulé období příznačný. Umělci se nezřídka stávají dramaturgy, kurátory, architektky výstav. Projektem spuštěná revize zasahující instituci dovnitř začíná již samotným výběrem vystavujících autorů, doporučených dramaturgy, umělci vystavujícími v Atriu v letech 2005–2015. Jimi vygenerovaná sestava určila sled připravovaných výstav (Boris Ondreička, Patricie Fexová, Adéla Svobodová, Martin Horák, Jana Kalinová).

PŘEHLED PUBLIKAČNÍ ČINNOSTI ODBORNÝCH PRACOVNÍKŮ MG

Jedná se o knihy, studie, texty katalogů výstav a články v odborném tisku. Jsou uvedeny i publikace, které byly v roce 2015 v tisku a vytištěny byly až v roce 2016.

Mgr. Andrea BŘEZINOVÁ

Brněnská módní scéna osmdesátých let: Liběna Rochová a Michal Švarc, in: Bulletin Moravské galerie v Brně č. 74, Moravská galerie v Brně, Brno 2016, str. 30–43. ISSN 0231-5793

Módní ateliér Ústředí lidové umělecké výroby v Brně. Alternativa socialistické konference, in: Textil v muzeu, Technické muzeum v Brně, Brno 2016, str. 55–62. ISSN 1804-1752.

Osobnosti proti konvencím. Autorská móda v normalizačním Československu, in: Bulletin Moravské galerie v Brně č. 74, Moravská galerie v Brně, Brno 2016, str. 16–29. ISSN 0231-5793

PhDr. Antonín DUFEK, Ph.D.

Epos mezi generační výpovědí a manýrou, in: Epos 1967–1980. Jiří Horák, Rostislav Košťál, František Maršálek a Petr Sikula, s. 38–45. Dům umění města Brna, Brno 2016, ISBN 978-80-7009-169-2

Nenormální normalizace. Městské kulturní středisko v Brně a aktivity fotografů v osmdesátých letech 20. století, in: Bulletin Moravské galerie v Brně č. 73, Brno 2016, str. 86–93. ISSN 0231-5793

Záznamy uměleckých aktivit ve fotosbírce Moravské galerie, in: Bulletin Moravské galerie v Brně č. 73, Moravská galerie v Brně, Brno 2016, str. 2–17. ISSN 0231-5793

Lenka Bydžovská a Antonín Dufek, Asociativní automatismus: fotografiky, strukáže, dekalky, in: Lenka Bydžovská, Karel Srp, *Krása bude křečovitá. Surrealismus*

v *Československu 1933–1939*. Arbor vitae, Řevnice a Alšova jihočeská galerie, Hluboká nad Vltavou 2016, s. 361–363. ISBN 978-80-7467-098-5

Lenka Bydžovská, Antonín Dufek, Karel Srp, Životopisné údaje, in: Lenka Bydžovská, Karel Srp, *Kráska bude křečovitá. Surrealismus v Československu 1933–1939*. Arbor vitae, Řevnice a Alšova jihočeská galerie, Hluboká nad Vltavou 2016, s. 554–557. ISBN 978-80-7467-098-5

Mgr. Petr INGERLE

Afirmace prázdna. Alain Badiou a jeho model autonomie umění, in: Bulletin Moravské galerie v Brně č. 73, Moravská galerie v Brně, Brno 2016, str. 98–117. ISSN 0231-5793

Karel Tutsch (1941–2008): Galerie Na Bidýlku a další aktivity brněnského galeristy a sběratele, in: Bulletin Moravské galerie v Brně č. 73, Moravská galerie v Brně, Brno 2016, str. 28–47. ISSN 0231-5793

Na hraně kubismu a artificialismu, Opus Musicum, Brno 2016, č. 2, str. 68–69. ISSN 0862-8505

Mgr. Ing. Zdeněk KAZLEPKA, Ph.D.

Carloni, Zugno, Martorana. Barokní disegni a skizzi ze severomoravských grafických sbírek, in: *Ars linearis*, Národní galerie, Praha 2016, str. 42–51. ISSN 2464-5273

„Nejkrásnější toho druhu na Moravě“. Obrazová sbírka hraběte Huberta Ludwiga d’Harnoncourt jako základ obrazárny Dreherů na zámcích Hrotovice a Myslibořice, *Opuscula Historiae Artium*, č. 65/2, Brno 2016, s. 156–179. ISSN 1211-7390.

Rozmanitosti kresby. Italská kresba vrcholného a pozdního baroku v českých a moravských veřejných sbírkách (edd. Zdeněk Kazlepka, Martin Zlatohlávek), Katolická teologická fakulta Univerzity Karlovy v Praze, Moravská galerie v Brně 2016, s. 355, ISBN 978-80-87922-08-8. ISBN 978-80-7027-305-0

The Judgement of Paris by Luca Cambiaso in the Strahov Picture Gallery. Addenda to De Briers’s purchase of artworks from the collections of Rudolf II at Prague Castle, *Studia Rudolphina*, 16, Praha 2016, ISSN 1213-5372

PhDr. Alena KRKOŠKOVÁ

Taneční pořádky ze sbírek Moravské galerie v Brně, in: *Časopis Společnosti přátel starožitností*, Společnost přátel starožitností, Praha 2016, str. 136–146. ISSN 1803-1382.

PhDr. Judita MATĚJOVÁ, PhDr. Hana KARKANOVÁ

Knihovna Moravské galerie v Brně v období totality 1945–1989, in: Bulletin Moravské galerie v Brně č. 74, Moravská galerie v Brně, str. 68–85. ISSN 0231-5793

Mgr. Petra MEDŘÍKOVÁ

Portréty Auerspergů na zámcích Žleby a Slatiňany, in: Památky středních Čech, Národní památkový ústav, str. 69–80. ISSN 0862-1586

Mgr. Jiří PÁTEK

Zájmová umělecká činnost: Fotografie jako prostředek kultivace i rozkladu morálky socialistické společnosti, in: Bulletin Moravské galerie v Brně č. 74, Moravská galerie v Brně, Brno 2016, str. 2–15. ISSN 0231-5793

Mgr. Jana PÍSAŘÍKOVÁ, Ph.D.

Galerie v poštovních schránkách: mail-artové hnutí a jeho archivy, in: Bulletin Moravské galerie v Brně č. 73, Moravská galerie v Brně, str. 78–89. ISSN 0231-5793

Od archivu k repertoáru: živé zpřístupnění akčního umění jako předmět umělecké praxe, in: Bulletin Moravské galerie v Brně č. 73, Moravská galerie v Brně, Brno 2016, str. 58–69. ISSN 0231-5793

PhDr. Marta SYLVESTROVÁ

Instituce v instituci. Bienále Brno za normalizace v sedmdesátých letech, in: Bulletin Moravské galerie v Brně č. 74, Moravská galerie v Brně, Brno 2016, str. 44–67. ISSN 0231-5793

Mgr. Petr TOMÁŠEK

Aristokracie ducha a vkusu. Zámecká obrazárna Salm-Reifferschedtů v Rájci nad Svitavou (edd. Lubomír Slavíček, Petr Tomášek), Brno: Barrister & Principal, Moravská galerie v Brně, Národní památkový ústav, Masarykova univerzita 2015, 559 s. ISBN: 978-80-7485-077-6. ISBN: 978-80-210-8266-3. ISBN: 978-80-7027-294-7

EKONOMICKÉ VYHODNOCENÍ ROKU 2016 (v tis. Kč)

Výnosy celkem	97 810
z toho: příspěvek na činnost od MK ČR	80 063
dotace ÚSC	745
grant EU	0
grantová agentura ČR	0
příspěvek partnerů	215
vlastní tržby a výnosy	16 787
z toho: tržby z prodeje zboží a služeb	7 971
z toho: vlastní zboží a komisioní prodej	1 886
prodej vstupenek	2 087
reklama	1 244
pronájem	1 754
vývozní povolení	26
tržby knihovna, foto, reprodukční práva	974
ostatní výnosy	8 816
z toho: použití finančních fondů	7 520
z toho: rezervní fondy	0
fond reprodukce	7 500
fond odměn	20
ostatní výnosy	542
sponzorské příspěvky, dary	754
Náklady celkem	96 469
z toho: spotřeba materiálu	2 463
spotřeba energie	8 272
služby	15 493
osobní náklady celkem	50 651
z toho: mzdové náklady	35 733
OON	895
sociální zabezpečení	12 180
sociální náklady	536
ostatní sociální náklady	1 307
odpisy HIM a DHIM	10 311
daň z příjmu	355
opravy a udržování	6 020
cestovné	1 075
náklady na reprezentaci	205
aktivace oběžného majetku	-1 888
náklady na prodané zboží	1 429
ostatní náklady	3 424
Hospodářský výsledek	1 341

Z celkových nákladů tvořily náklady na:

výstavní činnost	8 227
restaurování sbírkových předmětů	483
nákup knih	209
nákup sbírkových předmětů	150

**Zřizovatel MKČR poskytl v rámci příspěvku na činnost tyto účelové dotace
neinvestičního charakteru:**

EZS. EPS – ISO A, B, D	683
kulturní aktivity	2 900
institucionální dotace na vědu a výzkum	4 620
výkup předmětů kulturní hodnoty – ISO C	0
VISK	81
ostatní dotace	105
Celkem	8 389

Dotace investičního charakteru:

institucionální dotace na vědu a výzkum	69
ISO A, B, D, E	0
VISK	0
chráněné únikové cesty PP – osvětlení	1 132
Celkem	1 201